

# SLOVENE C

**== P. ja po pošti: ==**  
 za celo leto naprej . . . K 28.—  
 za pol leta . . . . . " 13.—  
 za četr let . . . . . " 6-50  
 za en mesec . . . . . " 2-20  
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—  
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—

**V Ljubljani na dom:**  
 Za celo leto naprej . . . K 24.—  
 za pol leta . . . . . " 12.—  
 za četr let . . . . . " 6.—  
 za en mesec . . . . . " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1-50

**== Inserati: ==**  
 Enostopna petivtrsta (72 mm):  
 za enkrat . . . . . po 15 v  
 za dvakrat . . . . . " 13 "  
 za trikrat . . . . . " 10 "  
 za večkrat primeren popust.

**Poslano in rekl. notice:**  
 enostopna petivtrsta (72 mm)  
 30 vinarjev.

**== Izhaja: ==**  
 vsak dan, izvenoma nedelje in  
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.  
 Pokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne  
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

## Političen list za slovenski narod.

Opravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —  
 Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne  
 hran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

### Judovstvo.

Judovsko vprašanje je bilo od nekdanje eno najbolj zanimivih. Kako je moglo to semitsko pleme ohraniti skozi toliko stoletij svojo izrazito narodno individualiteto, se kljub pritisku Asircev, Sumercev, Egipčanov, helezizma in Rimljanov vzd žati, potem pa, raztreseno po vsej zemlji, kljubovati vsakemu preganjanju in poiz usu je asimilirati svojim gostom, to je problem, s katerim so se od nekdanje pečali filozofi, teologi, anthropologi, zgodovinarji, narodni ekonomisti, tako da je slovestvo o judovstvu mogoče eno največjih izmed vseh panog človeškega znanja. V novjšem času so začeli zlasti raziskovati vpliv Judov na gospodarsko življenje, tako predvsem Werner Sombart. Sombart izvaja dejstvo, da je bilo judovstvo nositelj kapitalistiškega gospodarskega sistema čisto p avilno iz pasemskih posebnosti tega naroda. Jud je oster razumnik, brez srca in sentimentalnosti, teži samo za uspehom, nakopičenjem posvetnih dobrin, sovraži zemljo in patriarhalno-fevdalni način gospodarstva, je že zgodaj zamislil teorijo plodovitosti denarja. Je trezen in varčen in se drži svojih verskih tradicij s tako t do ratnostjo, da je prav v tem iskati razloga, zakaj mu ni mogoče blizu.

Toda tudi v tem oziru se je v zadnjem stoletju veliko izpremenilo. Moderni čas se je tudi judovstva lotil. Modernizacija judovstva pa je povzročila viden propad plemena. To je, kar je take splošne važnosti, da se nam zdi umestno o tem nekaj izpregovoriti.

Večina raziskovavcev se strinja v tem, da je moderna kultura judovstvu škodovala. Dr. Theilhaber izvaja v svoji narodnogospodarski študiji (Der Untergang der Deutschen Juden, 1911) sledeče: Judi v Nemčiji so zelo opustili svoje verske tradicije in je padla tudi njihova narodna zavest. Pobožni Jud izumira. Statistika dokazuje, da pride v Nemčiji na katoliško rodbino 5, na protestantovsko 4, na judovsko pa le 2 otroka. Jud, kojega največji ponos je bil velik blagoslov na potomstvu, je danes od neomalthusianskega sistema najbolj otrovan. Število porodov pri nemških judovskih rodbinah je celo nižje od francoskega, ki je med krščanskimi narodi najmenj plodovito. Število judov raste v Nemčiji leto za letom le vsled priseljevanja iz Poljske

in Rusije. Nemško judovstvo se je iz dežele že popolnoma izselilo in se osredotočuje zgolj po velikih mestih; v Berlinu je 1/3 vsega judovstva. V teh modernih kulturnih centrih je judovstvo spravilo toliko bogastva v svoje roke, da še danes maloštevilno judovsko prebivalstvo združuje trikrat toliko bogastva v svojih rokah kakor k ščansko. Toda judovske nacionalne posebnosti padajo. Mešani zakoni se množe, vedno več se jih pokrščuje, trgovina, industrija in akademični poklici stroke, katerim se Judi izključno posvečujejo, pa ubijajo živce, zdrave rezerve ljudskih sil iz dežele pa judovstvo nič več nima. Najasnejši znaki razpada judovstva so: vedno poznejši zakoni, spolne bolezni, ki so bile preje med judi skoro neznane, vedno naraščanje dušnih bolezni, nesposobnost za vojaščino, samoumori itd. Avtor je jud in govo i naravnost o znakih, da se bo »judovska tragedija o Ahasveru kmalu končala«. — V tem oziru se seveda moti. Saj more degeneraciji slediti regeneracija, ne samo judov, ampak tudi krščanskih narodov. Na popolno asimilacijo judovstva s krščanskimi narodi pa iz religioznih razlogov ne verujemo.

D. Ruppin (Die Juden der Gegenwart, 1911), tudi jud) obravnava ta problem in je v vsakem oziru to vprašanje dozda najboljšo obdelal. Tudi on objavlja veliko statistike in sicer vsega judovstva, ne samo nemškega. Konstatuje, da se judovstvo svojim narodnostem bolj asimiljuje, čim bolj njihovo prejšnjo vernost nadomešča moderna izobrazba. To se opaža povsod, kjerkoli je jud naseljen. Za vzo ke asimilacije navaja: da se skoro izključno bavijo s kapitalističnimi podjetji in akademičnimi poklici, ki slabijo živčevje, so preveč bogati in preprečujejo potomstvo. Regeneracijo pričakuje pisatelj od zionškega gibanja, to je od tega, da bi se judi mogli kje kompaktno naseliti, ustanoviti svojo državo, se vrniti k poljedelstvu in stari nacionalnim izporočilom.

Dr. Green, jud iz Združenih držav, (Die Judenfrage und der Schlüssel zu ihrer Lösung, 1911) vidi rešitev judovskega problema veliko globlje. Judov je 11 milijonov. Da bi mogli zopet kolonizirati Palestino, se mu zdi nemoogoče. Najboljše, če se h krščanstvu izpreobrnejo. Jezus je bil res mesija, je ves izpolnil prerokbe. Tendence celega Svetega pisma je, da se judovstvo pokrristjani. To je tudi Apostol prorokoval.

So pa zopet drugi, ki verujejo v nadaljnji procvit judovstva in njegove narodne individualnosti. Henrik Loewe (Die Sprachen der Juden, 1911) meni, da se hebrejščina in hebrejska literatura razvija dalje in z njo tudi narodne, kulturne in religiozne posebnosti tega ljudstva.

V tem stadiju se nahaja danes judovsko vprašanje, ki je tudi za krščanske narode b.ez dvoma velike važnosti.

### Ljubljansko občinsko gospodarstvo.

»Slovenski Narod« je te dni hvalil med drugimi občinskimi napravami v našem stolnem mestu tudi ljubljansko plinarno, češ, koliko dobička prinaša občini.

O zgodovini nabave delnic te plinarne bomo o svojem času govorili, in to kmalu; za sedaj le konstatiramo, da so se te delnice vsled posredovanja prejšnjega župana Ivana Hribarja kupile komad po 1200 kron, stale so 400 kron in danes jih kupuje plinarna, ker obstoji še delniška družba, celo po 350 kron. Ako bi občinski svet svoj čas razglasil, da kupuje delnice ljubljanske plinarne po 400 kron komad in ostal pri tej ponudbi dva meseca v slučaju, da dobi 400 komadov, smo preverjeni, da bi vsak delničar hitel rad na magistrat in jih ponudil za to ceno; in tako bi ne bilo treba plačevati delnic po 1200 kron na skrivnem, da ni skoraj nihče o tem vedel, kakor gotovi krogi, ki so bili pri tej kupčiji interesirani! Vseh delnic je 500; ako bi vse delnice kupili po 400 kron, bi bilo za to treba 200.000 kron. Sedaj je pa plačal Hribar delnico po 1200 kron in kupil 300 delnic za 360.000 K!

Ali se vendar ne bodo enkrat ljubljancem odprle oči?

V slučaju, da bi pa delničarji ne hoteli delnic prodati, bi si lahko zgradila občina lastno moderno plinarno in v tem trenutku bi bili delničarji primcrani to podrtijo zapreti. To bi bilo bolj pametno kakor pa kupiti tako drago delnice, ki sedaj nič ne neso in nima občina za to nič drugega kakor prosto razsvetljavo borih sedemsto plinovitih žarnic. Ali ima liberalna stranka v Ljubljani sploh kaj pojma o gospodarstvu? Menimo, da nobenega, drugače bi »Slovenski Narod« ne govoril take neumnosti o tisočakah, ki jih donaša plinarna ljubljanski občini. De-

nar za nakup delnic je dovolil deželni zbor leta 1909, a do danes posojilo še ni v to svrho najeto. Vzel se je denar iz amortizačnega zaklada, kar je popolnoma protipostavno, ker mora biti denar loterijskega posojila v amortizačnem zakladu pupilarno varno naložen, in mi pozivljemo naš deželni odbor, da tu napravi, in sicer takoj, red ter dožene sledeče:

1. Kdaj so se delnice plinarne kupile in s katerim privoljenjem?
2. Ali so se delnice kupile pred dotičnim sklepom deželnega zbora?
3. Zakaj se je denar vzel iz amortizačnega zaklada in so se prodali dobri papirji, namesto teh pa položil v zaklad delnice plinarne, ki ne donajajo ficka na leto?
4. Kaj je z dovoljenim posojilom, ali se je že realiziralo ali ne in zakaj se posojilo ne realizira?
5. Koliko delnic je dovolil deželni odbor kupiti in za katero ceno?

V sličnem položaju je bila dunajska občina, ko je hotela graditi lastno plinarno. Gotova angleška družba je hotela dunajski občini obesiti na vrat svojo staro plinarno in za to zahtevala 10 milijonov gld. Dunajska plinarna je bila projektirana na 32 milijonov gld. Ves Izrael je kričal da Lueger zapravlja občinsko premoženje, ker ni hotel kupiti podrtega angleškega podjetja in plačati bogato delnic, da bi izvestni krogi naredili pri tem svoj »rebah« ter je raje zgradil popolnoma novo moderno opremljeno plinarno. Ta plinarna se amortizira, obrestuje in vzdržuje in donaja Dunaju več milijonov kron na leto. Plin za razsvetljavo stane na Dunaju kubični meter 18 vinarjev za kurjavo in obrtne namene pa 12 vinarjev. V Ljubljani pa stane za razsvetljavo kubični meter 28 vin. in za kurjavo 20 vinarjev. In v kljub tej visoki ceni nima plinarna nobenega dobička, občini da samo brezplačno razsvetljavo 700 žarnic, ker režiija skoraj vse požre. Poprej, ko je bila plinarna v nemških rokah, je en uradnik z majhno plačo vse opravljal, sedaj imajo pa ravnatelja, ki ima poleg svoje lepe penzije v plinarni še lepo plačo, imajo inženirja, ker ravnatelj o celi stvari dosti ne razume in zna pravzaprav le podpisavati račune, poleg tega pa še posebnega knjigovodjo. Za take dobičke se naj občani v Ljubljani liberalni stranki zahvalijo.

Rekli smo, da liberalna stranka nima nobenega gospodarskega zmisla. Ko so kupili delnice za 360.000 kron, niso imeli pred očmi drugega kakor razsvetljavo cest in ulic. Ali se plin samo za to rabi? Ali ni treba misliti na

## LISTEK.

**R Bevk:**  
**Križ.**  
 Zgodba.

Pozdravljen, Križ!  
 Sredi polja stojiš osamel, mej rodovitnimi njivami in razoranmi in sredi valujočih žit . . .

Ves črn je Tvoj les in teman in trhel je že od spodaj . . . Pa pride vihar in podre hrast: tam ob robu polja je stal in delal senco in je v vetru mogočno šumel in prepeval pesem o svoji moči in senčil popotnika — zdaj ga ni več a Ti, K iž, Ti še stojiš trdno v zemlji, a še močnejše v srcu onih, ki so to videli in spoznali.

In Kristus na Križu . . . Črna in temna je njegova bolest. Nagnil je glavo in bolečine so mu zvile poteze obraza v grenek nasmev, poln blaženosti. Roke in noge in desno stran ima prebodeno in iz ran — zdi se, — še vedno curklja kri, počasi in skoraj nevidno in čez čelo so kaplje razsejane od trnjeve krone.

Tam sredi polja se zdijo te rane še vse globlje in k i se pretaka iz žil v vse večji množini, tam sredi polja,

kjer raste imetje tem, ki so ga razpeli, a On. On jih blagoslavlja in jim odpušča . . .

Nakvišku so dvignjene roke in oči so vrpte na njive: žarki grede iz oči in iz teh rok in pobožajo vsak klas, slednjo, še tako neznatno travico in cvetko in vsajeno rastlinico, da raste in obilo rodi . . .

Križ in na Tebi Kristus razpet, kaj bi bili mi brez Tebe, kaj bi b.ez Tebe imeli!

Ne morem si misliti: Jaz grem čez polje; obširno je polje in neskončno, a Križa nobenega . . . Pa naj si je polje še tako rodovitno, meni je pusto pri srcu. zame je polje pustinja, velika obširna pustinja . . .

Za to: pozdravljen, Križ, sredi polja, ki blagoslavljaš in odpuščaš onemu, ki Te išče z žejnimi očmi, in hoče, da gleda on Tvoje obličje in hoče, da gledaš Ti vse njegovo dejanje in ga nadziraš in vodiš s svojim trpečim pogledom, polnim ljubezni in umiljenja!

Pozdravljen, Križ, ki od rneš vsakoga, ki ne sočustvuje s Tvojimi ranami in išče Tvojega pogleda le v stiski in kadar mu solnce zasije, Te zataji! Pozdravljen, Križ! . . .

Sredi polja sta se srečala kmeta sosedata . . .

Vsak svoje posestvo sta imela na samoti, kjer je vladala tihota in mir in enemu je bilo ime Joško, drugemu Pepko. Niso bila velika njuna posestva, a vendar obširna dovolj, da bi bila lahko oba živela zadovoljna in srečna, le pridnosti dovoljno mero in zaupanja in molitev.

Toda srečen in zadovoljen je bil samo eden: ta je bil Joško in nikdar ga ni nihče videl otožnega lica, nikdar ga ni slišal nikdo, da bi se najmanje pritoževal. Delal je pridno, vstajal je ob zgodnji uri, počival ob pravi uri in zvečer se je spravil k počitku, ko je bilo vse v redu. Imel je ženo in otroke: oboje je ljubil. Imel je živino in polja: oboje je ljubil. Imel je molitev in delo: oboje je ljubil. Ljubezen pa je bila njegova sreča. Ker vse mu je vračalo: žena s zvestobo in pokorščino, otroci z ljubeznijo in udanostjo, živali in polje s plodovitostjo in molitev in delo z blagoslovom.

To je videl Pepko in je bil nezadovoljen v svojem srcu, a ni se povprašal po vzroku: zakaj pri Jošku vse to? — In kakor hitro je občutil nezadovoljnost, je bila obsojena tudi njegova sreča. Imel je mržnjo do vsega, a vse mu je vračalo tako, kakor je posojeval — ka' o drugače?

Tako sta se srečala sredi polja —

prepirala se nista nikdar, le pogovarjala sta se — in Pepko je rekel Jošku:

»Poglej tvoje njive in poglej moje njive, pa primerjaj! Tvoje klasje: polno je, da se bilke lomijo in gosto in veliko, težko; tvoj krompir, trava, tvoje vse . . . Kje le jemlješ toliko gnoja! Na mojem mi ne vzraste nič! Poglej: klasje je kot obrano, drugi pridelki so klaverni, zemlja je trda kakor rog . . . Saj je ista gruda kakor tvoja; skupaj se drži. Ali je na tvojem čudež, ali je na mojem prokletstvu?« . . .

Šla sta tedaj mimo križa. Joško se je odkril, pokrižal se je in priklonil z glavo, Pepko se ni menil, ravno je končal svoje besede in je pljunil na tla.

Križ je stal ravno na meji obeh polj. Teman in trhel je bil in Kristus je gledal na Joškovo polje, na Pepkovo pa je padala križeva senca . . .

Joško je pomislil in je odgovoril na sosedove besede in prevdarkom, kratko in jedrnato: to je bila njegova navada. —

»Ni ne čudeža na mojem, ne na tvojem prokletstvu. Samo eno je: zamudil si mnogo. Ko si šel mimo, Ga nisi spoznal in zato te tudi On ne spozna, te noče spoznati. To je prvo. In drugo: hočeš, da bi se ti odprlo, pa ne trkaš . . .«

to, da prebivalstvo rabi plin tudi za kurjavo? Imamo v Ljubljani že visoke hiše. Koliko stane prenašanje kuriva in pepela strankam, koliko časa se izgubi! Ali bi ne bilo praktično misliti na upeljavo plina v stanovanja v te svrhe? Če se pa to zgodi, ali bo ta stara podjetja s svojim nezadostnim ozkim cevnim omrežjem zadostovala? Nikakor ne! Ker že sedaj plin pojema, če se ga več rabi, kaj šele potem, če bo poraba trikrat in še večkrat tako velika! Potem bodo ti izvrstni strokovnjaki, ki so plačali delnico po 1200 kron, ki ima vrednost 400 kron, zaprli to butiko in občinski svet se bo moral baviti z zgradbo moderne plinarne.

V svojem poročilu o elektrarni leta 1896 je poročevalec občinski svetnik g. Senekovič sam izjavil, da plinarne v sedanjem stanju nikakor ne zadošča, ker so plinove cevi poškodovane in zamašene. V kakem stanju je bilo omrežje cevij naj dokazujejo sledeči podatki: Do leta 1890 je bila izguba plina v ceveh 4 do 5 odstotkov, po polaganju vodovodnih cevi 8 do 10 odstotkov in po potresu leta 1896 v raznih mesecih od 25 do 51 odstotkov. Konstatiralo se je leta 1906 o priliki obravnave glede plinarne, da je največja cev 20 cm široka, druge pa 15 do 17 cm. Dolžina cevi je znašala 19,5 kilometrov, pod pritiskom je pa bilo 17,5 kilometrov, to se pravi: plin se je moral vsled neugodne lege plinarne na najvišjem kraju mesta pritiskati v nižje ležeče dele mesta, kar gotovo ni priporočljivo za dobavo plinarne, če ima skoraj vse svoje cevno omrežje pod tako neugodno lego. In sedaj naj nese ta podjetja masne tisočake!

Delnice, ki jih ima sedaj občina, stanejo 360.000 K, 300 x 1200 K. Obrestovanje in amortizacija tega kapitala najmanj 5% = 18.000 K. Delnice ne sejejo nič, torej je teh 18.000 K izgubljenih in se paralelizirajo s prosto razsvetljavo 700 plinovitih svetilk. Ako računamo, da gore vse svetilke po 6 ur na dan, imamo 4200 ur na dan. Ena Auerjeva žarnica potrebuje 105 litrov plina na uro, kar stane 2,94 vin., če se računa isto ceno za občino, kakor za navadne stranke. — Plinarne je dajala občini razsvetljavo vedno po izdatno nižini cen. Ako bi pa občina sklenila s plinarno pogodbo, mora družba za 50 odstotkov ceneje dajati plin občini, kakor navadnim strankam. Če bi družba dajala plin, bi morala nositi tudi vse stroške vzdrževanja. Ker ima pa mestna občina sedaj plinarne v rokah, si zaračuna istotako plin, kakor poprej, ko tega ni bilo. Stroški vzdrževanja Auerjevih žarnic stanejo približno 0,36 vinarjev na uro. Te stroške bi pa morali poprejšnji delničarji nositi, če bi občina jemala kakor poprej plin.

Dopisnik v »Narodu« računava, da se plača polna cena plina. Potem bi seveda stalo 700 žarnic po 6 ur na dan, na uro 2,94 vinarjev, okroglo 45.000 K občino; toda tako se ne sme računati; računati se mora najmanj s 50 odstotki, to je 22.500 kron, ker m<sup>3</sup> plina stane plinarne 8,8 vinarjev, plin sam pa 5 vin. Ako tedaj vzamemo 18.000 kron obresti od 360.000 kron, na drugi strani prihranek za razsvetljavo 22.500 kron, se ti velikanski tisočaki skrečijo na 4500 K, in še ti izginejo, ker je poprej oskrbovala proti proračunu elektrarna razsvetljavo, kateri sedaj nekaj dohodkov odpade. Taka je tedaj ta sijajna kupčija z delnicami ljubljanske plinarne! Najbolje se pa počutijo poleg sinekuri-

stov v plinarni, še nekateri krogi. Sodbo si pa naj naredi davkoplačevalci sami.

Veliko bolj pametno bi bilo, če bi naredila občina svojo lastno plinarne kakor Zagreb. Storjen bi bil izdaten korak v gospodarskem oziru naprej, stara podjetja bi sama nehala in bi se ta del mesta lebo reguliral. Sedaj pa tiči občina s svojim kapitalom notri, ne dobi nobenega obrestovanja, kakor razsvetljavo 700 žarnic, kar se paralelizira, o kakem dobičku ni govora, razvoju mesta je pa zaprta v tem delu pot, delničarji nimajo nobenih dividend, konsumenti morajo slab plin ravno tako drago plačati kot poprej in razvoju Ljubljane ne zadošča ta podjetja. Kje je tedaj ta velikanski dobiček? Občina ima staro podjetje, ki leži za plinarne na najbolj neugodnem mestu, na vratu, izvestni gospodje se pa lepo na tihem smejejo. Zahtevamo pa od deželnega odbora najodločneje ureditev tega dolga pri amortizačnem zakladu. Gotovi gospodje se še spominjajo, kako ugodno bi se lahko kupila plinarne, predno se je začela graditi elektrarna. — Telegram, da se naj ne podpiše pogodba s firmo Siemens-Halske, je prepozno došel, Horský-Senekovič sta že podpisala.

Za mestno elektrarno pa sta bila dva načrta. Eni z istomernim tokom in vodno silo, za katerega se je prvotno odločil občinski svet, drugi z enakomernim tokom in parno silo, tega je zavrgel občinski svet. Prvi je bil, če se prav spominjamo, za 300.000 kron dražji in bi stal 1.100.000 K. Pozneje se je pa občinski svet, v katerem so imeli v tej zadevi prvo besedo Šubic, Senekovič in Hrasky, odločil za parno silo. Delo se je poverilo firmi Siemens-Halske in je firma Ganz et comp. propadla, akoravno je že vse načrte izdelala. Sedaj imamo v Ljubljani tako drago elektriko, da se ta razsvetljava smatra za luksuz, in si noben obrtnik ne more omisliti elektromotorja, ker ne more zmagovati cene 4 vin. za hektovratno uro. Ali se to pravi pospeševati obrtni stan? Kdor le more, si omisli svojo električno centralo, ker občina ne more dati cenejšega toka; proizvajanje s parno silo je namreč tako drago, da mora te cene vzdrževati. Prvotno na 800.000 K projektirana centrala stane sedaj približno 1,5 milijona kron in donaja občini, kakor je razvidno iz računskega zaključka za leto 1909, 29.760 kron, od tega se pa mora odbiti 12.000 K v protiračunu za javno razsvetljavo, tako da ostane borih 17.760 kron pri investiranem kapitalu 1,5 milijona in to le, ker so cene toka tako visoke in za nižje sloje nepremagljive. In to se naj imenuje umno za blagor vsega prebivalstva vneto gospodarstvo! Res, kratek pogled morajo imeti nekateri volilci ljubljanski, da podpirajo take dezolantne razmere in to liberalno gospodarstvo, ki skrbi v prvi vrsti samo zase, masa ljudstva ji je pa deveta briga. Ljubljanska okolica bo imela v kratkem cenejši električni tok, kakor ljubljanci; vključ temu bodo pa še nekateri trdili, da je to gospodarstvo vzorno. Za ceno 1,5 milijona bi se dala taka električna praktična centrala narediti, da bi bila v vsaki hiši električna razsvetljava in bi vsak obrtnik imel svoj motor. Obrtniki, sedaj pa še silite za to stranko, ki se razume na tako vzorno gospodarstvo!

Namen občinske uprave ni z visokimi cenami ustvarjati podjetja in s

temi visokimi cenami delati dobičkov. To je le pesek v oči nerazsodnim davkoplačevalcem. To razume vsak židovski spekulant, da konsumente pritiska. Če občina ustvari kako podjetje, mora privatno špekulacijo na žep davkoplačevalcev zabraniti. Če imajo občani obče potrebne naprave, olajša jim to njih zaslužek, njih davčna moč raste in s to davčno močjo dohodki občine. Torej morajo merodajni krogi trezno premisliti, preden se spuščajo v taka podjetja. To kar sedaj dela občina pri plinarni in pri elektrarni, to bi uganil tudi vsak židovski spekulant. Davkoplačevalci nimajo nobenega dobička, plin je ravno tako drag kot poprej, za veliko manjši vsoto bi se dobile vse delnice, če bi se odkrito postopalo in plin bi bil cenejši. Najbolj pametna pa bi bila zgradba moderne plinarne, ki bi koristila celemu mestu, ne pa samo nekaterim ulicam. Ako bi bili v resnici strokovnjaki pri posvetovanju o zgradbi električne centrale, in ne gospodje kakor Šubic, Senekovič in Hrasky, bi ne bilo treba zabiti 1,5 milijona, bi se najboljši del mesta ob Resljevi cesti tako škandalozno ne pokvaril, bi imeli drugačno električno razsvetljavo po ulicah kakor so sedanje brljavke, bi imeli obrtniki kaj od tega. Tako je pa vse zavoženo in v doglednem času bo sedanja parna električna centrala ljubljanska le služila za rezervo, davkoplačevalci bodo pa morali investirani kapital obrestovati in amortizovati skozi 50 let, kakor se bo gotovo tudi to zgodilo za ljubljansko plinarne. Delnice naj pa potem polože v mestni arhiv v mapo z napisom:

»Tu leže drage delnice ljubljanske plinarne, kupljene, ko je bil Ivan Hribar župan ljubljanski in občinski svet v Ljubljani popolnoma v liberalnih rokah.«

## Spomin na občinske volitve v Žireh.

Žiri, 14. decembra.

Žirovski liberalci so silno težko prenesli udarec, ki so ga dobili zadnjič od liberalne gospode v Ljubljani. Smejali so se namreč liberalni vodje »neslanim« vzbruhom žirovske liberalne domišljije, ki so zagledali beli dan v »Jutru«. Ampak za ves trud in napor, pošten in nepošten, pa jim v Ljubljani tako plačujejo, ne to je preveč! »Farjem se laskate!« so žirovski liberalci zavpili nad grdimi nehvaležniki krog »Slov. Narod«. Razvnela jih je pa vendar tako ta klofuta iz Dolfetove roke, da so vložili pritožbo zoper volitve. Pa kaj, ko niso diplomatje! Naivni so tako, da so razbohnali po vsi žirovski dolini: »Saj vemo, da ne bo nič z našo pritožbo. Ampak zavleči se mora vsa stvar pri okrajnem glavarstvu in v Ljubljani, da dobimo v roke krajni šolski svet in cestni odbor.« Nemara pričakujejo, da bodo dosegli z zavlačevanjem, kar so zgrešili na en mah. Seveda, sedaj naj jim pomaga glavarstvo, vlada in Bog ve kdo. Iz tega ne bo nič!

Liberalci niso bili za rabo, ko je še hodil dr. Tavčar z mladeniškim ognjem v Žiri in sejal liberalizem v pomladnih dneh, pa vam naj sedaj pomagajo mladi ljudje, ki klobasajo na svojih shodih take stvari, da se njih neumnost lahko otipa. G. Ribnikar se hvali, da je s shodom pri Katrniku, nad katerim se jeze liberalci sami, največ storil za liberalno stranko. Ti ljuba nedolžnost! Kaj bodo pa rekli tisti, ki so

Kradli vpričo vladnega komisarja glasovnice? In sleparji, suroveži na volišču, ki bodo sedaj imeli gmotno škodo od svoje gorečnosti za naprednjake? In agitatorji, zlasti po Dobračevi? Studij se nam, spominjati se vseh odurnih prizorov! Zavedni Žirovci! Stran od teh nadutih ljudi, ki vas pehajo v škodo, sami pa iščejo svoje časti in svoje koristi! S častno večino smo zmagali sedaj; glejmo da bodo naši glasovi še bolj narasli. V prvem razredu je dobila S. L. S. 124 do 129, liberalci 74 do 82 glasov; v drugem razredu S. L. S. 216 do 222, liberalci 151 do 159 glasov; v tretjem razredu S. L. S. 448 do 459, liberalci 302 do 316 glasov. V podobčinah je zmagala S. L. S. v mnogih krajih malodane z vsemi glasovi, drugod z več nego nadpolovično večino; kjer so manj sijajne večine za S. L. S., kot na Žirovškem vrhu, 54 proti 52, se ni šlo za S. L. S. in pristava liberalcev, marveč povsem za naše ljudi, ki jih je napredna stranka merila nič tebi nič potaknila v svojo listo. No, Ledine pa veste, kako ste dobili z večino 7 glasov, ali pa vam bomo še v spomin pozvali to vašo »častno zmago«. Dobračevo, kjer rezidira šef liberalne stranke, najnovejši pesnik, ki pa naj išče za svoje proizvode herojev in herojin le pri svojih ljudeh, pa ne bo nikoli v zadregi za najbolj komplirane pikantnosti — in gospoduje s svojo liberalno posojilnico, so si pa priborili z večino borih 16 glasov. Dva dni smo volili v liberalni gostilni precej v stran od Žirov, cel teden skoro je štela liberalna komisija in tipala naše glasovnice in pooblastila. Kje na Kranjskem so volitve tako vlekli? Izpostavljeno so bili naši možje ostudnim napadom najetih pijancev nevolilcev, moč je bila v vaših rokah in volitve — pa se še tolažite s prihodnostjo? Na večer zmage je žirovska dolina začutila, da jo je objel duh trezne, pametne, za pravo omiko zavzete S. L. S. Prej so slavili liberalci tak večer s tulenjem in rjovenjem ter motenjem nočnega miru. Možje S. L. S. so krenili na drugo pot. Zastava S. L. S. jim zaukazuje druge reči, nego so liberalno divjanje in popivanje. Tujec pa, ki si se prejšal par liberalnih kričačev in se ogibal Žirov, vedi, da plapolala mogočna zastava S. L. S. nad prijazno žirovsko dolino — porok lepše bodočnosti.

## TRŽIŠKE NOVICE.

t Predavanja v društvu sv. Jožeta.

Na praznik Brezmadežne 8. t. mes. je imel javno predavanje g. župnik Jansz Kalan o škodljivosti nezmernega vživanja alkohola. Na podočnih slikah je kazal mnogobrojnemu občinstvu škodo, ki jo napravlja alkohol. — Zadnji terek je predaval gospod župnik o velikem pomenu časopisja v naših dneh. — Prihodnji terek zopet predavanje ob 8. uri zvečer.

t Dekliška Marijina družba je priredila v nedeljo, 10. t. m., znani igrokaz »Lurška pastarica«. Občinstva se je nabralo toliko, da mnogi niso dobili prostora. Igralke in pevke so izborno nastopale. Vedno bolj se čuti potreba po lastnem društvenem domu in prostorni dvorani.

t Stari občinski odbor je imel dne 12. t. m. menda zadnje sejo. Odlok c. kr. okrajnega glavarstva, kaj storiti proti draginji, se je odstavil z dnevne reda in njega izvršitev oziroma raz-

V tem sta dospela do doma. Jošku so prihitali otroci nasproti in mu plezali v naročje, zato je prekinil besede, vzjel je najmlajšega in ga je poljubil na čelo.

»Ata, še! ...«  
»Ata, mene! ...«  
Klicali so in se spenjali nanj — Pepko pa je postal in pomislil ... Ni razumel sosedovih besed, vsaj natančno ne. Toda nekaj se mu je posvetilo.

Nezadovoljen sam s seboj in z mržnjo v srcu se je poslovil in stopil v hišo ...

Ponoči je imel Pepko nemirno spanje in čudne sanje — — —

Tam med njivami stoji križ in gleda na Joškovo polje.

Ko se stori noč in se zablesti rimska cesta preko neba in vstajajo sence, tedaj se tudi na križu nekaj nalahno zgane ...

Trhel les zapoka in se zamaje. — Glej! — Kristus se je osvobodil žrebčev ... Ta trenutek stopi na mehko, rosno poljsko stezo; nalahko je odet v tančico in trnjeva krona mu je še vedno okrog glave.

Kam Ga bo peljala pot? ... Stopil je s steze na Joškove njive, tako nalahno, da se skoraj ni dotaknil

tal, kot duh ... In šel je tja, med razore in je pogledal slednjo bilko, klas, travico in vse, vse ...

In kjer je manjkalo moči za rast, jo je dodal in kjer vode, jo je dolil, zlomljeno cvetko je poravnal in povsod je natresel blagoslova ...

Ko je bilo vse vrejeno, se je zopet vračal med razori, med visokim žitom: sama trnjeva krona mu je plavala nad klasjem — in je stopil spet na križ in ondi visel z nagnjeno glavo.

In iz oči in iz rok so mu še vedno sijali žarki in so se razlivali po njivah, samo po Joškovih, zakaj tja je bil obrnjen njegov obraz ...

To je sanjal Pepko in je zastokal v sanjah in vztrepetal, ter se zbudil ...

Skozi okno je sijal mesec — stopil je tja in pogledal skozi.

— Tam doli je polje, oboje, obsežno in eno je bogato, cvetoče in rodovitno in drugo ni ... In sredi polj stoji križ, z razpetim Kristusom: samo senca se vidi, ki pada na nasprotno stran ...

Ko je tako gledal, se mu je porodila misel in niti se je ni upal ponoviti — obul se je in odšel iz hiše in po travnati stezi, med njive.

Tam pri križu je postal, pomislil je še enkrat in pogledal, če ga kdo ne vidi in na to ...

Prijel je križ z obema rokama in pritisnil k prsim, ter je napel moči, da je vse zapokalo v njem in mu je vdarila kri v lica — skoraj je obupal, da ga izdere ... Še enkrat je poskusil s pomnoženimi močmi in voljo — zapokalo je v zemlji in križ se je zamajal in se dvignil — bil je na vrhu ... Komaj ga je zdržal, da ni padel na tla: težak je bil. — Tako! — In posadil ga je spet v zemljo — šlo je lažje — poravnal zemljo okrog njega in se je ozrl z zadovoljstvom nanj.

Zdaj je bil obrnjen križ na njegovo polje, Kristusove oči so gledale njegove njive in roke so bile tja odprte.

Prvič je bil zadovoljen in se je vrnil — pogledal še enkrat skozi mesečino ter se vlegel — — —

Drugo jutro ... Zgodaj je vzel Joško motiko, šel na polje, pokrižal se in stopil v razor.

Še na Križanega je hotel pogledati, da bi mu izročil v varstvo vse in bi mu On z blaženim smehljajem odgovoril — a tu je obstrmel!

Križ je gledal na nasprotno stran: videl se je samo gol les in malo trnjeve krone na desni in košček tablice I. N. R. J. — drugega nič.

»Saj je to moje polje! Saj se nisem zmotil!«

Pogledal je polje, na katerem je stal in ono na nasprotni strani steze: to polje je lepo in je bilo vedno moje, a ono zanemarljivo tam sosedovo — včeraj mi je sam potožil in dajal sem mu nauke.

Težko mu je bilo in je gledal polja in na Križanega, a ni vedel, ali je resnica ali sanja ...

»Kak dokaz imam, da je to polje moje? Ni ono polje moje, ki je lepše: koliko je lepših polj na svetu! Na moje polje je gledal križ in jaz sem gledal nanj in ne bilo bi mi ni trenutka brez njega. Oči so se zmotile ...«

Ni pomišljal ni trenutka več; stopil je čez stezo v drugo polje in pogledal na Razpetega: isti nasmehljaj kot preje — in zasadil je motiko v tla — — —

Trda je bila zemlja in zanemarljiva, polna robidja in plevela: kedaj sem te tako zanemarlil, uboga njiva?

In kopal je, da mu je kapal znoj v brazde in ni jenjal ...

Visoko na nebu je stalo sonce in sence so bile kratke, ko je prišel Pepko in je postal na robu polja ter se je začudil.

»Kako, kako, prijatelj?«

»E, tako, bo že ... Ali njive sem bil res že zanemarlil — Bog mi greh

prava prepustila novim občinskim mo-  
žem.

**Družinski večer** se je vršil ne-  
davno v dvorani gostilne Globočnik.  
Sklicali so ga protestantje. Na tem sta  
nasloplila dva luteranska pastora. Par  
nemških katoliških družin je bilo kaj-  
pada tudi navzočih. V Tržiču niso tla  
za odpadniške večere še godna.

**Slovenski in nemški otroški vrtec**  
priredita jutri božičnici. Nemški obha-  
ja ob enem 25letnico obstoja.

**Skriptično predavanje** o vulka-  
nih bo jutri, 17. t. m., točno ob pol os-  
mih zvečer v spodnji dvorani društva  
sv. Jožefa. Nad 60 barvanih slik bo-  
de pojasnjevalo predavanje. Vstopnina:  
Sedeži 40 h, stojšča za odrasle 20 h, za  
šolsko mladino 10 h.

### KROMERIŠKE VOLITVE.

Dopolnilne volitve v kromeriški mestni  
skupini na Moravskem za državni  
zbor imajo večji kot običajni pomen.  
Veliki uspehi moravske katoliško-nar-  
odne stranke so vzbudili v češki jav-  
nosti splošno pozornost. Treba je nam-  
reč upoštevati, da pri letošnjih glavnih  
volitvah moravski katoliki niso postavi-  
li svojega kandidata, ampak podpira-  
li Staročeha. Ravno 6 mesecev po-  
zneje — 13. decembra t. l. — pa je  
združila katoliška stranka med vsemi  
strankami največje število glasov —  
dosti več ko pri glavnih volitvah Sta-  
ročeh. Edino čisto nenaravni zvezi naj-  
bolj nasprotujočih si elementov se je  
posrečilo doseči pri ožjih volitvah —  
večinoma nekoliko sto glasov. Kandidat ka-  
toliške stranke je bil docent dr. P.  
Šrámek, liberalna koalicija je volila  
Vilj. Votrubo. Lahko rečemo, da je na-  
predovala katoliška stranka od junija  
v tem okraju za 800 glasov. Taka iz-  
prememba v mišljenju volivcev ni ne-  
kaj vsakdanjega. To so uspehi organi-  
zatoričnega dela in edinosti moravske  
kat.-narodne stranke. Veseli nas ta  
uspeh posebno zato, ker se je zopet en-  
krat pokazalo, da tudi v mestih katoli-  
ška in ljudska ideja napreduje, če se  
dela.

### DAROVI.

#### Mohorjani za »Sl. Stražo«.

Mohorjani v Gočah in Erzeltu, 15 K.  
— V Senožcah, po č. g. Jan. Bešter,  
župniku, 10 K. — Sv. Bolfenc pri Sre-  
dišču, po č. g. Ivanu Zadavec, župniku,  
15 K. — Sv. Križ pri Mariboru, po č. g.  
Antonu Kocbek, župniku, 8 K. — Na  
Radišah pri Celovcu, 10 K. — Na Koro-  
ški Beli, 30 K. — V Idriji, po č. g. Mat.  
Arko, župniku, 11 K 52 v. — Sv. Duh v  
Ločah, po župnijskem uradu, 14 K 70 v.  
— Srpenica, Gorenjsko, po kuracijskem  
uradu, 5 K. — Zagradec, po č. g. Evg.  
Berlan, župniku, 5 K. — V Slavini, po  
župnijskem uradu, 22 K. — Leskovec  
pri Ptuj, po č. g. O. Škamlec, župniku,  
20 K. — V Ostrici p. Sp. Dravograd, po  
župnijskem uradu, 20 K. — Medgorje,  
Koroško, po č. g. Andrej Kaplan, žup-  
niku, 4 K. Sv. Magdalena v Mariboru,  
po č. g. Vin. Zolgar, kaplanu, 20 K. —  
Vurberg pri Ptuj, po č. g. Alojziju Ko-  
kelj, župniku, 4 K 50 v. — Bukovo, p.  
Cerkno, Gor., po župnijskem uradu, 5  
kron. — V Hrenovicah, po č. g. Iv. Zu-  
pan, župniku, 20 K. — Trnje na Krasu,

po č. g. Mateju Ahačič, kuratu, 17 K 52  
vin. — Sv. Jurij na Zili, po č. g. Antonu  
Štrifof, provizor, 11 K 10 v. — Sv. Mi-  
klavž pri Ormožu, po č. g. Franu Štu-  
hec, kaplanu, 13 K. — Kotlje, Koroško,  
po župnijskem uradu, 3 K. — Sv. Peter  
pod Mariborom, po župnijskem uradu,  
13 K 34 v. — Šmartin pri Šaleku, po č.  
g. F. S. Cizej, župniku, 12 K. — V Raj-  
henburgu, po č. g. Jos. Tratnik, kapla-  
nu, 32 K 60 v. — Sostro, po č. g. Jan.  
Molj, župniku, 10 K. — Sv. Jurij ob  
Ščavnici, po č. g. Jan. Kunc, župniku,  
31 K. — Brezno ob Kor. želez., po č. g.  
M. Volčič, župniku, 7 K 77 v. — Sveti-  
nje po č. g. Fr. Bratušek, župniku, 6 K.  
— Mnogo je še slovenskih  
župnij, katerih čakajo ob-  
mejni bratje, da se jih spom-  
nijo! Potrkaite vsaj pri premožnej-  
ših, zbirajte za »Slov. Stražo« med žup-  
ljani ob veselih in žalostnih prilikah  
in pošljite nabrano kot dar župnije »Sl.  
Straži«!

### LJUBLJANSKA OKOLICA.

**Občinske volitve v Rudniku.** Ob-  
činski odborniki so nam v zadevi občin-  
skih volitev poslali sledečo izjavo: List  
»Jutro« je prinesel dne 12. novembra  
1911 sledeči dopis: »Za župana na Rud-  
niku je bil včeraj izvoljen naprednjak  
g. K. Lenče, vinotržec na Lavrci. Sveto-  
valci so gg.: Andrej Babšek iz Babnegori-  
ce, A. Martinec iz Sela, Fr. Mlakar iz  
Srednjevasi, M. Narobe iz Dalnjevasi,  
in J. Rotar iz Rudnika. Vsi, razun Mar-  
tince, so odločni naprednjaki in je s  
tem tudi ovržena abotna »Slovenčeva«  
trditev, da na Rudniku niso zmagali sa-  
mostojni napredni možje. Mi kličemo  
vremu novemu rudniškemu županu g.  
Lenčetu in vrlim naprednim rudniškim  
svetovalcem krepak »Živijo«. Podpisa-  
ni občinski svetovalci in odborniki ob-  
sojano odločno ta dopis ter izjavljamo,  
da nismo napredne liberalne stranke  
temveč pristaši Slovenske Ljudske  
Stranke, katere je bil tudi prejšnji ob-  
činski odbor ter hočemo tudi naprej  
ostati. Nam gre le za novo šolo,  
ki jo hočemo imeti na Lavrci na tako-  
imenovani »Baherci«. — Anton Mar-  
tinec. — Franc Hribar. — Janez Benko.  
— Janez Jeršin. — Anton Garbes. —  
Andrej Babšek. — Franc Mlakar. —  
Franc Glavič. — Jože Erklavc. — Franc  
Zganjar. — Janez Škerjanc. — F. To-  
mec. — Miha Narobe. — Matija Vrbič.  
— Matija Vrečar. — Podpisalo je torej  
izmed 18 odbornikov 15 in manjkajo  
samo podpisani trije odborniki. Mislimo,  
da liberalci sedaj vedo, pri čem da so!

**Ij Katol. slov. izobraž. društvo Vič-  
Glince** uljudno vabi h gledališki pred-  
stavi, katero priredi 17. decembra 1911  
v »Društvenem domu« na Glincah. —  
Spored: 1. Nagovor. 2. »Dimež strah  
kranjske dežele«. Ljudska igra s pet-  
jem v šestih slikah. Spisal A. C. Danilo.  
Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina:  
Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 70 h, III.  
vrste 50 h; stojšča 30 h. — Vstopnice  
se prodajajo v nedeljo od 10. do 12. ure  
in od pol 4. do 4. ure pri blagajni v  
»Društvenem domu«.

**Ij Slov. katol. izobražev. društvo  
na Selu in Vincencijeva konferenca za  
Vodmat-Selo-Moste** vabita k božičnici  
dne 24. decembra ob pol sedmih zve-

čer v salonu pri g. Oražmu na Selu. —  
Spored: 1. Govor, govori g. kaplan Ver-  
hovc. 2. Igra »Materina molitev«. Igra  
v treh dejanjih. 3. Obdarovanje 32  
otrok, katerim razdeli Vincencijeva  
konferenca obleko, perilo in obuvalo,  
in pecivo. Sedeži I. vrste 80 h, II. vrste  
60 h, stojšča 30 h. Obdarovani otroci  
so vstopnine prosti. K obilni udeležbi  
vabita oba odbora.

### Razne stvari.

**Prevarjeni Rotschild.** Ko je pred  
kratkim umrl glavnik francoskih Rot-  
schildov, je priobčil list »Paris Midie«  
zanimiv dogodek iz življenja umrlega.  
Nek mladi komik, ki je bil v posesti  
dragocenega antičnega čajnega servi-  
ca, je prišel v denarne stiske ter je bil  
prisiljen, da proda podedovano družin-  
sko dragocenost. Trgovec z antikvite-  
tami, kateremu je ponudil svoj zaklad  
na prodaj, mu je svetoval, naj porce-  
lanske service, ki ga je cenil na 50 ti-  
soč frankov, ponudi baronu Rotschildu,  
edini osebi, od katere bi mogel do-  
biti primerno ceno. Gledališki igralec  
se je ravnal po nasvetu ter šel s poso-  
do v baronovo palačo. V ta namen si  
je nadel masko napol živega starca ter  
se tudi primerno preoblekel. Rotschild  
mu je ponudil za čajni servis 15.000 fr.,  
a starček ga je prosil s tresočim gla-  
som, naj namesto da bi mu izplačal go-  
tovo vsoto, določi dosmrtno mesečno  
rento 400 frankov. Z ozirom na star-  
škovo slabotnost se Rotschild niti tren-  
utek ni obotavljal, da ne bi sprejel  
ponudbe, in iznajdljivi komik je leta  
in leta vsak mesec vlekli svojo pokoj-  
nino. Čez leta pa je dobil nekoč povabi-  
lo, naj se oglasi pri Rotschildu. Igra-  
lec je prišel zopet maskiran kot slabo-  
ten starček, ko pa ga Rotschild vpra-  
ša, kako se počuti in koliko je star, je  
potegnil komik, ki si je med tem ča-  
som v svetu pridobil že mnogo ugleda,  
sivo lasuljo z glave ter pojasnil celo  
zadevo, ki je danes 50 let staremu  
igralcu prinesla namesto ponujanih 15  
tisoč frankov čistih 80.000, ki se mu  
jih je v teku let izplačalo v mesečnih  
obrokih pri blagajni bogatega ban-  
kirja.

### Socialnodemokratski monarhisti.

Socialna demokracija je, kakor znanu,  
republikanskega mišljenja, odpraviti  
hoče monarhijske in noče o vladarjih ni-  
česar vedeti. Toda socialna demokra-  
cija zna tudi kaj drugega. V neki bro-  
šuri, ki uči, kako je treba nastopati na  
shodih, in ki je izšla v socialnodemo-  
kratski knjigarni v Monakovem, je ti-  
skano sledeče: Voditelj . . . otvori sejo  
. . . in konča z željo, da bi prireditel  
imela uspeh, in kjer je navada, tudi s  
slava-klici cesarju, deželnemu gospodu  
ali kakemu drugemu protektorju. —  
Torej kjer je navada, naj socialnodo-  
mokrski voditelji otvarjajo shode s  
slava-klici vladarju! Da to ni socialno-  
demokratsko, nam bo tudi potrdil kak  
Kristan ali pa dr. Adler in da se so-  
cialnodemokratskim voditeljem pri  
tem ne gre za drugo kot za slepilo zho-  
rovalcem. Radovedni smo, ako bodo  
avstrijske socialnodemokratske knjigo-  
tržnice sledile svojim nemškim trgov-  
skim tovarišem.

**Kje so najbolj varčni ljudje?** Na  
Danskem je leta 1909 imel povprečno  
vsak posameznik 36470 frankov nalo-  
ženih v hranilnicah, na Pruskem  
23160, na Norveškem 19555 frankov,  
v Združenih državah 17379 frankov, v  
Avstriji 15703 na Švedskem 14726 fr.  
in na Angleškem 9765 frankov. Šele za  
Angleško pride Francoska z 9487 fr.  
in za Francosko Belgija z 9081 franki,  
Ogrska z 9724, Italija z 7392 franki,  
Nizozemska z 6479 in Rusija z 1627  
franki.

**V Švicci mila zima.** Vsevedoči vre-  
menski preroki, ki so napovedovali  
zgodnjo zimo, so se temeljito zmotili.  
Še nikjer v švicarskih gorah ni takore-  
koč prave zime, da bi lastniki raznih  
zimskih športnih zabavišč mogli biti  
zadovoljni, akoravno je v St. Moritzu  
sezona že otvorena in so celo že v niž-  
je ležečem Engelbergu pričeli z zim-  
skim športom. V St. Moritzu je vseka-  
kor že 30 do 40 cm debela snežena ode-  
ja, s čemur se že da kaj napraviti. V  
Predalpuh pa sega sneg komaj do 1200  
metrov v nižavo in mesec december  
mora dobro pomagati, da bo o Božiču,  
ko se šele navadno prične prava sezo-  
na, kaj snega. Na višavah vlada ne-  
prestano čudovito vreme. Dne 1. de-  
cembra so videli v notranji Švicci še  
krave na paši, kar je nekaj izredno ne-  
navadnega v tem času. Poročajo tudi  
o planinkah, ki vdrugič cveto, in o ja-  
godah, ki zore na gorkem zimskem  
solncu. November je bil za 2½ stopnji  
gorkejši kot bi moral biti normalno,  
in od junija so bili vsi meseci nekoliko  
gorkejši kot navadno. Tudi padavine  
so močno zaostale za normalno, tako da  
se boje v gorah za zimo pomanjkanja  
vode.

**Hitra kazen.** V osebnem vlakcu  
Kassel—Bebra je te dni ukradel nek  
inozemski delavec svojemu sopotniku  
ves denar ter skočil v bližini postaje  
Rothenburga pri Fuldi iz vlaka ter ob-  
ležal na progi mrtev. Zlomil si je tilnik.

### Polic. nadzornik pred sodiščem.

Te dni se vrši pred porotnim sodiščem  
v Bolcanu razprava proti bivšemu ta-  
mošnjemu pol. nadzorniku Francu Ru-  
dorferju, ki je obdolžen, da je kot va-  
ruh dveh mladoletnih otrok poveril  
njemu v varstvo izročeni 3640 kron.  
Poneverjeni znesek je medtem sproga  
obtoženca založila pri sodišču.

### Dve osebi vsled preoblega alko-

**hola umrl.** V Eferdingu je nek kmet  
več poljedelskih delavcev pogostil naj-  
prej z jabolčnikom, nato pa z žganjem.  
Četudi so bili že vsi popolnoma pijani,  
so vendar izpili 19 letni Karel Birkel-  
bauer, 23 letni Franc Beck in 30 letni  
F. Maritsch še tri litre žganja. Na poti  
domov so se vsi trije zgrudili nezavest-  
ni. Birkelbauer in Beck sta kmalu na-  
to umrla, ne da bi se prej zavedla, Ma-  
ritsch pa se hori s smrtjo.

**Lvovska vohunska afera** zavzema  
vedno večji obseg. Včeraj so aretovali  
v Brodyju neko žensko, ki je istotako  
bila članica vohunske družbe. Dose-  
danja preiskava je dognala, da je bilo  
aretovani vohunski družbi največ na  
tem ležeče, da prouči strategično važ-  
ne železniške proge. Pri aretovanih so  
konfiscirali celo vrsto železniških  
zemljevidov. Doslej so aretovali nič

oprosti! — toda zdaj bo šlo. Ti imaš vse  
bolj lepo, čedno —

Še je postal Pepko in je pomislil.  
Spoznal je položaj in vrnila se mu je  
stara nraga, še s toliko večjo silo. — Na-  
smehnil se je zadovoljno.

»Bo šlo, bo šlo . . . Saj pridni si,  
moči ti tudi še ne manjka.«

»Ne bom se hvalil. Ali če Bog ho-  
če, še jo bo, da bom preskrbel svojce.«

»Dobro delaj!«

»Z božjo pomočjo . . .«

Pepko je stopil na polje, lepo in  
cvetoče in je šel mej razori nalahno se  
smehljaje in ko je prišel do konca, se  
je vlegel v senco in počival . . .

Joško pa je močil grudo s kaplja-  
mi znoja in ustnice so mu zdaj pa zdaj  
zašepetale prošno do Boga, srčno in  
udano. In glej! — si videl, človek, že  
kdaj čudež in veruješ vanj?

Iz polja v polje se je pretakalo bo-  
gastvo in blagoslov, počasi dan za  
dnem in se je kipičilo in množilo . . .  
Če si videl to, si gotovo obstrelmel . . .

In predno se je Pepko zavedel, da  
bo čas žetve — kakšno mu je bilo po-  
lje! — in ko je stopil preko njiv soseda,  
se je razsrdil.

»Ali je na njegovem čudež, ali je  
na mojem prokletstvu!?!«

Križ pa je stal sredi polja in Kri-  
stusove oči in roke so blagoslavljal in  
dajale moči in življenja, roke in oči  
Kristusove . . .

Joško pa je stal v razoru; naslo-  
njen na motiko je počival in je mislil  
nanj . . .

Pozdravljen, Križ!



### Prerukvajne šembilje gespude placreš- pehtari.

Več ket ena ura sma špancerala iz  
gespudam Ribnkarjam pu Selburgu  
ulc. Use sorte m je prpoudvu iz soje  
prakse ket žvinsk dohtar in tud kot  
placrespehtar; nazadne m je začeu  
prpoudvat tud, kuku u delvou ket dežel-  
n pulsan, pol ket držaun pulsan in še  
bi pol, ket ministr. »Ta nar rajš b biu  
fenančn ministr, de b pukazu idem,  
kuku se more iz gnarjam ukul hodet«,  
m je reku in se pu varžete putaplou, de  
je tku zažvenklal, kokr de b edn krugl-  
ca u zid vrgu.

»Gespud placrespehtar; jest um mo-  
gu jt pu sojeh upraukeh«, sm mu reku  
več ket desetkat, ke se m je zdel že mal  
prenaumen poslušat negave flauze; pa

useli me je prjeu za rukau in me pr-  
držu:

»Pučak no še en mal, de se še kej  
pumenma«, in začeu m je spet ud konca  
prpoudvat tist, kar m je že preh deset-  
kat puvedu, zatu sm mu puskusu jest  
beseda na jezek pulužit.

»Gespud placrespehtar, uni maja  
men gvišn kej gvišnga za puvedat, pa  
na veja kuku b začel! Kar pu pravie  
nej puveja; mene se ni treba prou nč  
šenerat, moučat znam pa tud, kokr de  
b m jezek pmrznu, kedr je treba. Astn,  
gespud placrespehtar, kar iz farba na  
dan!«

»Pepe, ugnou s, de m neki na srce  
leži! Neki b t rad puvedu, pa na vem, če  
u prou, ke je pa svet zdej tku najve-  
ren. Učaseh je folk še neki držu na pre-  
rukvajne, tu se vid pu tem, ke sa dal  
sajnske buklee vn, ke jh dondons nubu-  
dn več na pugleda. Tud na cuprnice sa  
držal ide, če prou jh pu mojeh misleh  
nekol ni blu na svet — — —«

»Hejt! Cuprnice in cuprnici sa pa še  
dons na svet! Kar tih nej uja ud tega«,  
sm mu jest prestrigu beseda.

»Nekar me na mot, de t use puvem;  
pa takeh m na prau, ke sam na verja-  
meš, de b blu res — — —«

»Kdu prau de ne! Al ni tu cuprnija,  
ke »Učitska tiskarna« iz »Jutruka«  
douga profite dela? A ni tu cuprnija, ke  
prauja leberalci, de uja usa Kranjska  
dežela zbušal brez gnarja, če ja u soje  
ruke dubeja? Gespud dohtar Taučar je  
še clu tku nekok reku, de uja use de-  
želne duklade in naklade kratk in mal

dol udpraul!?! Tu je cuprnija, de še ne-  
kol take — — —«

»Dej no že jejnau ud teh cuprni  
praut, ke je use skp nč! Jest na cuprni-  
je prou nč na držim, še tulk ne, kulkr  
je za nuhtam črnaga. Prerukvajne je pa  
use neki družga! Na prerukvajne pa  
držim že iz lastne skušne — — —«

»Nej na greja! Jest pa glih na pre-  
rukvajne nč na držim — — —«

»No čak de t puvem; pol uš pa dr-  
gač guvuru. Lej, jest sm mou u Šiš-  
ena Šembilja, ke m je že ud kar sva se  
spuznada use sorte prerukvala in use  
du frementa se je tku zgudil — — —«

»Vn iz dukazem!«

»Lej! Tiste leta, ke sma se iz Šem-  
bilja seznanla, m je prec prerukvala, de  
u še huda predla Iblan tekat, ke ja uja  
mel pud kumanda gespudi, ke se nhn  
imena jejnaja na r. In viš: Iblana sa  
mel pud soja kumanda Hribar, dohtar  
Taučar in dohtar Trilllar, in Iblana je  
bla res u takmo lebet, de ni za guvort.  
Kar sa te gespudi u roka prjel, use se  
jm je pufričl. Gespud Hribar je mou  
že tku nasrečna roka, de, če je puma-  
ranča u lft vrgu, pa mu je kojnska figa  
razaj dol u roka prletela. In tu use  
sam zavle tistga nasrečnga r, ke ga  
maja na konc sojeh imen. Če b še en  
čas te gespudi Iblana kumanderl, pa  
b šlu use iz lima. Tud iz dežela ni blu  
nč bulš, ke sa mel te gespudi še pr de-  
žel za guvort. No, a ni res, Pepe?«

»Ja, tu je pa res! Tu je pa skus in  
skus res! Nej na peleja še mene enkat  
h tist nhn Šembilj, de ja um še jest  
prašu, če se u Amba preh spametvu,

manj kot 16 oseb, ki so prizadete v tej vohunski aferi.

**Velika goljufija v ogrski komercialni banki v Pešti.** Pred par dnevi je prišlo vodstvo ogrske komercialne banke na sled goljufiji, vsled katere je banka oškodovana na podlagi ponarejenih menic za 280.000 kron. Policija je šla takoj z vsem svojim aparatom na delo in danes po preteku par dni so krivci že znani. Goljufija se je izvršila tako-le: Bančni uradnik komercialne banke Zoltan Ryhlicky, ki je bil zaposlen v meničnem oddelku, je sklenil izvršiti goljufijo s pomočjo ponarejenih menic, glasečih se na razne mažarske firme, pri tem činu ga je podpiral neki jud Bauer-Bajor, znan agent v Pešti. V začetku oktobra l. l. sta Ryhlicky in Bauer-Bajor izvršila svoj načrt. Ryhlicky, ki je poznal natančno poslovanje svoje banke, je telefonično vprašal ravnatelja komercialne banke, Fellnerja, ali je pripravljen dovoliti firmi Orenstein in Koppel (izdal se je kot ravnatelj te firme) 300.000 K kredita. Fellner mu je to takoj dovolil, ker je firma Orenstein ena prvih firm v Pešti in mu je rekel, naj se o natančnejših pogojih (obrestni meri itd.) dogovori s šefom meničnega oddelka. To se je zgodilo. Drugi dan — 6. oktobra — je prišel v banko agent Bauer-Bajor in si je dal izplačati na podlagi ponarejenih menic okoli 280.000 K. Podpis na menicah sta izdelala Ryhlicky in Bauer-Bajor, kot akceptanti in giranti so bile podpisane razne firme, ki so bile redno v zvezi s komercialno banko. Predložene menice so pregledali razni uradniki, v kontrolnem oddelku jih je vidiral Ryhlicky in denar se je izplačal. Nikdo ni vedel o goljufiji. V začetku decembra so zapadle prve menice in takrat so izsledili to goljufijo. Sum je padel na uradnike meničnega oddelka, po podpisih so dognali, da je krivec najbrž mladi uradnik Ryhlicky. Ko je ta videl, da ni izhoda, je šel domov in izvršil samoumor. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico. Svojo krivdo je odločno tajil. Še-le, ko sta izpovedala njegov brat in stric, da je Zoltan Ryhlicky izvršil to goljufijo, se je udal. Njegov tovariš Bauer-Bajor je pobegnil in ga policija še ni mogla izslediti. Denar, ki sta ga na tak način izvabila komercialni banki, je naložen pri raznih denarnih zavodih, do sedaj se je dobilo že nad 210.000 K.

**Požar v kinematografskem gledališču.** V Reutlingenu je 12. t. m., ko je bil semenj, nastal požar v nekem kinematografskem gledališču, ki se je zelo hitro razširil in povzročil veliko paniko med občinstvom. Požar je popolnoma vpepelil gledališče, kakor tudi hišo, v kateri se je nahajalo. V gnječi pri izhodih iz gledališča je bilo več otrok lahko ranjenih.

**Kralj igralcev umrl.** V Genovi je umrl te dni največji igralec sveta, takozvani jubilejni igralec, Ernest Berson, ki je v jubilejnim letu kraljice Viktorije zaigral okoli 250.000 funtov šterlingov deloma pri kartah, deloma pri konjskih dirkah.

**Roparji ustavili vlak.** Iz Varšave poročajo, da je na postaji Rogov 18 oboroženih roparjev ustavilo osebni vlak ter uropalo železniško blagajno. Visokost uropane vsote ni znana.

**Smrt pri nogometni tekmi.** Iz Pariza poročajo, da je v Roanue pri nogometni tekmi z žogo med nogometnima kluboma iz Roanue in Lyona eden iz-

med igralcev sunil z nogo v glavo voditelja moštva iz Roanue ter ga tako ubil.

**Nova špionažna afeta v Wilhelmshafnu.** V Wilhelmshafnu so aretirali nekega mornarja oklopnice »Poseng«, ker je vrgeel raz krov v morje tajne dele nekega topa.

**Prijet morilec.** V Piseku je občinski policaj ustavil nekega sumljivega človeka na cesti ter ga hotel predstaviti policijskemu uradu. Tujec pa je pobegnil ter ustrelil štirikrat na policista, ne da bi ga zadel. Končno se je posrečilo nekemu orožniku begunca prijeti. Dognalo se je, da je aretovani že večkrat kaznovani vlomilec Jožef Walenta. Dognavejo tudi, da je Walenta oni morilec, ki je 3. t. m. vlomil v Hořicah v tamošnje konsumno društvo in ustrelil odbornika konsuma, tkalca Rybo, ki ga je pri vlamu presenetil.

**Sodni svetnik poveril 230.000 M.** Pred deželnim sodiščem v Altoni je bil 13. t. m. obsojen sodni svetnik dr. Waethe na tri leta ječe, ker je poveril 230.000 mark denarja varovancev.

**Družinska drama.** 47letni delavec Kömeke v Gommernu pri Magdeburgu je ustrelil svoje tri otroke v starosti 11, 7 in 4 let ter nato tudi samega sebe. V nekem pismu izjavlja, da je storil grozno dejanje v obupu, ker mu je umrla žena.

**Kolera.** Zdravstveni oddelek ogrskega notranjega ministrstva poroča da sta se pojavila v provinci dva nova sumljiva slučaja kolere.

**Rdeči poštenjak.** Listi poročajo, da je bil voditelj soc. demokratov v Sedanu, Taffet, obsojen te dni radi zapeljavanja mladostnih deklic in trgovine z dekleti na šest mesecev ječe. Vsled enakega vzroka so obsodili v Stenay-u tamošnjega soc. demokratskega voditelja, ki je poleg tega tudi lastnik neke nesramne hiše, na štiri mesece ječe in 3000 frankov globe.

**Konfisciran** je bil zaradi razširjanja mobilizacijskih vesti češko-radikalni list »Češke Slovo«.

**Gene sladkorja** padajo na praški kakor tudi na nemških borzab.

**Svojo hčerko in sebe zadavila.** V Magdeburgu je žena vpokojenega poštnega uslužbenca Wieganda, bržkone v hipni norosti, zadavila z ruto najprej svojo desetletno hčerko in nato tudi samo sebe.

## VOHUNSTVA V GALICIJI IN NEMČIJI.

Iz Lvova se poroča: Vohunska zadeva zavzema vedno večji obseg. V Brodyju so aretirali 13. t. m. neko žensko. Dosedanja preiskava je dognala, da je šlo za vohunstvo na strateško važnih železniških progah. Dosedaj je aretiranih 16 oseb. Med tem, ko obsojajo Rusi avstrijske vohune, zapira Avstrija ruske vohune v Galiciji, Nemčiji pa angleške vohune. Vsak dan dohajajo iz Nemčije poročila o angleških vohunstvih. »Tageblatt« poroča iz Wilhelmshavna, da ima Anglija natančne načrte o preskrbi vode v Wilhelmshavnu in da je tudi izdan važen vhod v Jadebuzen. V Schweanitzu je pa bila iz vojašnice ukrađena artiljerijska vizirna cev. »Češke Slovo« je bilo konfiscirano, ker je, kakor poročajo nemški listi, razširjalo poročila o mobilizaciji.

## ABDUL HAMID NEVARNO OBOLEL.

»Berliner Zeitung am Mittag« poroča iz Carigrada: Trdi se, da so pre-

neljali bivšega sultana Abdul Hamida iz Soluna v Carigrad, ker je nevarno obolel.

## KITAJSKI DIPLOMATI REŽEJO KITE. — RUSI V PEKINU.

Neki funkcionar dunajskega kitajskega poslanstva je izjavil, da je vlada sprejela predloge vstaškega odbora. Princ-regent je prisegel na ustavo. V deželo se je zato vrnil mir. Ko se je sprejela ustava, so bili obveščeni zastopniki Kitajske v inozemstvu, da srnejo odložiti kite. Dunajski kitajski poslanik si je že pustil odrezati kito. Reuterjev urad poroča, da je odrinilo 350 ruskih vojakov v Pekin. V Ljaojanu so izbruhnili novi nemiri. Proti Mukdenu, kjer je proglašeno oblegovano stanje, prodira 600 vstašev.

## Državni zbor.

Dunaj, 15. decembra 1911.

### Italijanska fakulteta.

Danes je v proračunskem odseku dunajski poslanec Friedmann predlagal, naj se italijanska pravna fakulteta ustanovi v Istri, na Goriškem ali v Trstu; kraj naj določi vlada z narredbo. Iz te moke ne boče kruha. Vsememški poslanec Malik je nadaljeval svoj govor. Ker se je ob 11. uri pričela zbornična seja, je Malik govor pretrgal in izjavil, da ni še končal uvoda. Malik se je naučil od poslanca Gostinčarja, ki je lani govoril že šest ur, preden je pričel o stvari sami. Ako ima Malik dobra dihala, utegne zavleči italijansko fakulteto do spomladi.

### Tiskovni odsek.

Danes je tiskovni odsek po daljši razpravi sklenil, da se v zadnjem zasedanju izdelani načrt novega tiskovnega zakona razpošlje vsem tiskarskim društvom in interesiranim korporacijam, ki naj v štirih tednih izrazijo o načrtu svoje mnenje. Proti temu predlogu so glasovali samo soc. demokratski poslanci, ker so mnenja, da so take enquete navadno brezplodne.

### Železničarski odsek.

Poslanec dr. Benkovič je danes v železniškem odseku odločno grajal vlado, ker glede železnic zanemarija sploh vse južne dežele. Govornik zahteva od vlade jasn odgovor glede liške železnice, s katero bi se zvezale železniške proge na Kranjskem in Stajerskem. Vlada naj poskrbi za boljše zvezo osebnih vlakov via Zidan most—Zagreb in odkloni višje tarife na Južni železnici. Govornik graja upravo Južne železnice v narodnem oziru in zahteva tudi slovenske napise na Spodnjem Štajerskem in Koroškem. Enako grajo zaslužijo vagoni državnih železnic na Koroškem. Govornik končno zahteva, naj se železniško ministrstvo ozira tudi na južne dežele, ko bode sestavljalo načrt za lokalne železnice.

### Draginjski odsek.

še vedno ni končal svojih razprav o draginjskih predlogih. Stvar postaja že smešna, ker vse kaže, da je vlada pasivna nasproti temu vrašanju. Zato je danes predlagal dr. Verstovšek, naj se odsek razide, ker bodo itak vse njegove resolucije romale v široki vladni koš.

### Govor poslanca Jarca.

Zbornica je danes končala razpravo o proračunskem provizoriju. Govoril je tudi poslanec Jarc.

Ker se govor bavil z raznimi vprašanji, važnimi za naše dežele, ga priobčimo po stenografskem zapisniku v celoti. Za danes pa podamo samo vodilne misli.

Uvodoma je govornik protestiral proti brezstidnemu načinu, kakor je govoril poslanec Malik v včerajšnji seji o katoliški cerkvi in njenih napravah, zlasti pa proti izrazom, ki jih je rabil znani Lurya-Zenker. Izrazil je svoje začudenje, da se predsedniku ni zdelo vredno, radi tega kaj ukreniti.

V sedanjem položaju skrbi največja nemška stranka (»Nationalverband«) za zabavo. To kaže njena taktika v vprašanju laške fakultete, predloga glede učiteljskih plač in uradniškega vprašanja. Resna stran položaja pa je politični kartel, ki so ga sklenile nekatere stranke z vlado, da napravijo nove dolgove in si denar porazdele med seboj. Obstoj tega kartela je vladni glavna stvar, državne in ljudske koristi pa stranska. Posamezni ministri si ne upajo razviti svojega programa, dokler jim tega ne dovolj vladna večina. Govornik se je bavil podrobno s pritožbami radi poslovanja v posameznih ministrstvih. Obsirno je govoril zlasti o zastalosti poljedelskega ministrstva in o naših železničnih in poštinih razmerah. Končna misel govornikova je bila, da se Slovenci ne vznemirjamo radi sedanjega političnega položaja. V taboru

sedanje večine je pač vlada, ne pa Avstrija. To dokazujejo najbolj ideje, ki jih zastopa stranke večine. Wolf je govoril leta 1909, ko je bil že v vladni večini, naravnost za zedinjenje z Nemčijo. Zato je sedanja zveza Pangermanov s Slovani nenaravna in se bo prejalislej razbila. Slovensko ljudstvo dobro ve, kaj je storilo za Avstrijo v preteklosti in ne dvomi, da pride kmalu čas, ko ga bodo morale vpoštevati vlade — v interesu obstoja države. (Živahno pritrjevanje.)

### Popravki.

Dalje so še govorili češki agrarec Švejk in glavna govornika dr. Smodlaka in vitez Pantz. Dr. Smodlaka je brez vse potrebe surovo napadal štiri dalmatinske poslance, ki so člani »Slovensko-hrvaškega kluba«. Vlačil je na dan domače prepire med strankami in sploh nastopil v vlogi junaka v burki. Odločno ga je zavrnil dr. Dulibič, češ. da taki napadi in sumničenja ne spadajo v državni zbor, kjer skoraj nihče ne pozna dalmatinskih krajevnih razmer in si ne more ustvariti prave sodbe. V dalmatinskem dežel. zboru naj se razpravljajo take stvari. Dalmatinski pravaši so v »Slovensko-hrvaškem klubu« našli zveste in odkrite prijatelje, ki goje s Hrvati kot en narod vse ideale politične, narodne in gospodarske težnje. Za to bratsko ljubav so pravaši hvaležni Slovincem in z zaničevanjem zavračajo napade in sumničenja dr. Smodlake. Med tem govorom je bil velik krik. Dr. Smodlaka je vedno z medklici dr. Dulibiču segal v besedo; slovenski poslanci so z vso odločnostjo zavračali neslanosti dr. Smodlake in burno pritrjevali tovarišu Dulibiču, ki je mirno in stvarno odbijal in odgovarjal Smodlaku, ki si bode zapomnil današnji dan.

Nato so »stvarno popravljali« Gruber, Malik, Seitz, Fuchs in Diamond. Nemir je postajal vedno večji, da ni bilo mogoče razumeti poročevalca, ki je imel zadnjo besedo.

### Glasovanje.

Pri § 1. ki po vladnem načrtu določa šestmesečni proračunski provizorij, je dr. Šusteršič predlagal, naj se dovoli provizorij le do konca aprila. Dr. Korošec predlaga glasovanje po imenih. Za ta predlog so glasovali »Slovensko-hrvaški klub« češki radikali in češki socialni demokratje. Predlog je obveljal. Glasovanje po imenih je trajalo tri četrt ure. Vladni načrt § 1., s katerim soglašala večina v odseku, je obveljal z 276 glasovi proti 180. Za vlado so glasovali nemški, poljski in večina čeških poslancev, izmed jugoslovanskih poslancev edini dr. Ravnihar.

V ostalem se obveljali naslednji paragrafi, kakor jih je sklenil odsek. Med drugim se vlada pooblašča, da sme najeti posojilo 177.588.780 K. Konečno predlaga dr. Mühlwerth, naj se glasuje po imenih o resoluciji poslanca Malika, ki zahteva od vlade načrt zakona glede razporoke. Malikov predlog je bil odklonjen s 198 glasovi proti 177.

Za Malikov predlog je glasoval tudi dr. Ravnihar; mnogi poslanci so se odtegnili glasovanju, med temi tudi Dalmatinci, ki niso člani »Slovensko-hrvaškega kluba«. Dr. Steinwender je glasoval proti, kar je vzbudilo veliko začudenje. Dr. Steinwender je odgovoril s posmehom, češ, avstrijski parlament ima nujnejše skrbi, nego so razporočenci.

### Odstop načelnika generalnega štaba Konrada pl. Hötzendorfa.

Ko je zbornica rešila tretje branje začasnega proračuna, odgovarja ministrski predsednik grof Stürgkh na interpelacije, ki so bile vložene z ozirom na odstop bivšega načelnika gen. štaba. Naglašja, da odgovarja sporazumno z vojnim ministrom Auffenbergom. Konstataira, da ima po ustavi nositelj kronne izključno pravico, da po najvišji sodbi kot najvišji vojni gospod izbere osebe generalnega štaba in najvišje vojaške funkcionarje. Vlada izjavlja, da bivši načelnik generalnega štaba Konrad pl. Hötzendorf ni odstopil zaradi zunanjih vplivov in tudi ne radi zunanje politike, kakor so naglašali časopisi. V sporazumu s skupno vlado izjavlja, da so ostali temeljni zunanje politike neizpremenjeni taki, kakor jih je že ponovno obrazložil zunanji minister v delegacijah in njegovi predniki v obeh zbornicah državnega zbora. Odločno zopet odklanja dr. Adlerjeva izvajanja v njegovi interpelaciji, češ da se nahajajo v vplivnih krogih tej politiki nasprotna naziranja, katera trditev se izrablja za to, da se neparlamentarno v zbornični razpravi peča s članom najvišje vladarske hiše. Izrecno naglašja, da merodajni krogi, katerim je izročena skrb za obrambo monarhije, popolnoma soglašajo glede na

predn mu um jest pušten ušesa naviu, al u čaku in soje naumnast naprej ugajnu, dokler nam jest frezura zmešu.«

»Čak, u tem puznej! Kar sm t zdej puvedu, tu še ni use. Moja Šembilja m je še naprej prerukvala. Rekla je, de uja za tistem časem, ke uja mel ta velka beseda gespudi, ke se nhn imena na r jejnaja, pršli tak časti, ke uja usa kumanda uzel u roka gespudi, ke se nhn imena iz r jejnaja, pa tud iz R začneja In tekat, je rekla, se u pu Iblan in pu cel dežel cedi u sam mlek in med. — Memgrede nej t umenem, de se je začeu mlek res že cedit pu Iblan prec, ke sm ratu jest placrešpehtar in sa ratale iblanske pudgane še enkrat bl debele, k jh iz mlekam futram. S tem je dukaz duprnešen, de moja Šembilja sama gola resnica prerukuje. — In, viš Pepe, te časi, ke uja uduki kumanda u roka tak gespudi, ke maja spred in zad r, sa že pred uratem!

»Kaj m na puveš!

»No, le pušusi! Ta peru je pršou u deželn zbor gespud profesar Rajsinar, za nim je šou u držaun zbor gespud dohtar Raunihar in zdej nazadne sm pršou še jest, gespud Ribnkar, u deželn zbor. Velik muči res še nimama zdej, al moja Šembilja, ke sm ja mou u Šišk, se nekol še ni zmutila in se tud zdej na more. Mi eri se bližama krmile, Kranj-

ska dežela in Iblana pa zlatem časem. Tu je kokr prbit in nubena reč na more tega več drgač nardet. Gespud Hribar je spudletu že, gespud dohtar Taučar in Trilllar pa še bota. Nubena žauha jima na pumaga. Mi, ta mlad, ke mama spred in zad r, uma na kojn, pa je ven! — Šembilja je tud prerukvala, de uja tud gespudi, ke se začneja iz J in jejnaja iz J, enkat pršli du velike muči in časti, ampak ne duma na Krajnskem temveč zuni u svete. In viš, Pepe, tud tu se je že mal izpounil. Ud našga gespuda rotuškega kumesarja Jančigaja pu pol brata, sa že naredl na Kinezarskem za menistrskega predsednika in ga boja za cesarja in se piše zdej pu kinezarsk Juan—ši—kaj. Ta je dušegu taka čast, kakršne še nekol nuben Krajnc neker in kua še čaka našga gespuda Jančigaja, tu se pa še na ve. Sevede, duma u ena figa dušegu, ke ga Rožnkauken Miha na more lajdat in mu pousod pulena pud noge meče; če b šou pa kam deleč preč, tku deleč, de b ga Mihatu pulena več na dušegl, b mu pa na falil. Moja Šembilja tu že ve.«

»Zdej m pa še puvej, kašna prhodnast na člouk, ke se iz P začne, pa iz e jejna?«

»Pena z luč! Tu s pa ti! Ti s pa biu, s zdej in uš ustou, pa če se usi mudrija ni ud »Jutra« na glava pustauja

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

galo izpremembo voznega reda na progi Ljubljana — Jesenice — Trbiž ter Ljubljana — Kamnik. 1. Čakalni čas pri osebnih vlakih, ki vozijo iz Ljubljane na Trbiž, naj se na postaji Jesenice kolikor možno skrajša. 2. V voznem redu za leto sezono naj se določi, da bo vozil osebni vlak števil 1722, ki je odhajal ob 5. uri 47 minut zjutraj iz Ljubljane, v bodoče že meseca maja, od meseca junija pa vsak dan, dočim je vozil doslej vsak dan stoprav od 1. julija dalje. 3. Večerni vlak števil 1720, ki odhaja iz Ljubljane ob 10. uri 10 minut zvečer, naj bi se preuredil v toliko, da bi vozil do Trbiža. 4. Na progi Ljubljana — Kamnik naj se za bodoče tudi za zimsko sezono obdržita v prometu vlaka števil 2159 in 2160, ki vozita v letni sezoni iz Ljubljane in iz Kamnika ob nedeljah in praznikih ob 11. uri, odnosno ob 9. uri 20 minut zvečer.

Zbornica je poročilo predsedstva kakor tudi tajništva soglasno odobrila.

**Nakup lastnega zborničnega poslopja.**  
Zbornica je sprejela v tej zadevi sledeče predloge: 1. Kupi se poslopje v Beethovenovi ulici št. 3., oziroma 6; predsedstvo se pooblašča, da sklene kupno pogodbo po kolikor mogoče nizki ceni. 2. Glavnica za kupnino, za stranske stroške in za adaptacijo se preskrbi: a) iz zaklada za višjo trgovsko šolo se vzame 80.000 kron kot posojilo proti 4 1/4% poluletno nazaj plačljivemu obrestovanju in amortiziranju v 35 letih. b) Kar še manjka, se vzame hipotekno posojilo na kupljeno poslopje. Predsedstvo se pooblašča, da najame tako posojilo, če mogoče, po 4 1/4% in plačljivo v 50 letih. 3. Predsedstvo se pooblašča, da se obrne do mestne občine in izposluje primerno odškodnino, ker se mestna občina oprosti od dolžnosti za preskrbo brezplačnih zborničnih prostorov. 4. Predsedstvu se naroča, da stavi predloge glede adaptacije kupljenega poslopja in izposluje sklepom pod 1. in 2. odobritev c. kr. trgovskega ministrstva.

Zbornični proračun se odobri. Zbornica bo potrebovala v letu 1912 75.131 kron. Ker pa zbornica ne izhaja več z bodstotno doklado, se je ta zvišala na osem odstotkov.

Nato se je utemeljeval nujni predlog gospodov Mejača in Ložarja, naj zbornica naprosi tukajšnje finančno ravnateljstvo, naj uradne ure tako izpremeni, da se bo uradovalo od 8. do 2. ure popoldne. Napravi naj se tudi pripraven prostor, kjer bodo stranke čakale, da jim ne bo treba stati na mrazem. Napravi naj se tudi na hodniku finančne direkcije orientacijski načrt iz katerega bo razvidna lega posameznih sob s številkami in imeni dotičnih uradnikov.

Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti.

Nato utemeljuje zbornični svetnik Hafner sledeči predlog:

Od leta do leta prihaja na Kranjsko, posebno na Gorenjsko več Istrijanov, ki odpro svoj vinotoč, in prodajajo vino na drobno in debelo. Vsak kmet oziroma vinogradnik ima pravico prodati svoje lastne pridelke; vendar se pa dovoljenje takih vinotočov zlorablja. V več slučajih se je dokazalo, da ne prodajajo kmetje samo svojega vina, ampak da prodajajo vina raznih vinskih trgovcev. V slučaju, da prosijo domačin za koncesijo vinotoča čez ulico, postopajo oblasti v vsi strogostjo; okr. glavarstvo povpraša gostilničarsko zadružno, občino in slednjič še žandarmerijo. Ako se ena ali druga teh oblasti proti temu izreče, se prošnja takoj zavrne. Pri tej trgovini z vinom lastnega pridelka, in tudi če se vino kar naravnost v odprtih steklenicah prodaja čez ulice, kar bi domači trgovec ne smel, pa ni nobene kontrole in nobenega nadzorstva. Večkrat se zgodi, da se taka trgovina prepíše na drugo ime in se ista naprej izvršuje, prejšnji lastnik trgovine pa pride drugo leto zopet z drugim dovoljenjem. Pri vsem tem trpi naša trgovina z vinom in gostilničarska obrt.

Visoka zbornica torej skleni: Deželno vladno naj se vpraša, ali hoče varovati domače vinske trgovce in gostilničarsko obrt in vpeljati skupno z istrsko deželno vladno, strogo kontrolo. Ta kontrola naj se uvede na sledeči način. Istrska vlada naj določi, da mora vsak, kdor hoče prodajati svoje vino na Kranjskem, naznaniti, koliko ga je pridelal, in naj kontrolira te podatke potom finančne straže ali pa potom deželnih dacarjev. Nadalje mora lastnik vinotoča povedati, kje se bo naselil, da morejo merodajne oblasti kontrolnim organom dotičnega okraja naznaniti množino vina lastnega pridelka.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Deželni zvezi kranjskih obrtnih zadrug je zbornica dovolila za pisarniške potrebščine itd. 100 K. Obrtno-pospeševalnemu uradu na Kranjskem, za pod-

poro udeležencem strokovnih tečajev pa 200 K.

Zbornica je izvolila nato v šolski odbor obrtno-nadaljevalne šole v Sp. Šiški g. Janeza Zormana, trgovca v Spodnji Šiški; v Postojni g. Adolfa Jurca; v Kamniku g. Jankota Grašek; v Mengšu g. Feliksa Stare; v Št. Vidu nad Ljubljano, g. Simona Jovan; v Ribnici g. Franceta Picek; v Novem mestu g. Adolfa Pauser ml.; in v Metliki g. Franceta Prusa.

G. Ložar omenja nato, da je zbornica podelila nekemu učitelju podporo za obisk tečaja za obrtno-nadaljevalne šole. Dotični učitelj je sprejel podporo od zbornice, udeležil se pa kurza ni. Treba je, da se v prihodnje take stvari zabranijo in le tistim da podporo, ki se res dejansko udeleže tečaja. G. dr. Murnik je pojasnil, da je dajala zbornica podpore, ako je ravnateljstvo izjavilo, da je dotični sprejet v omenjeni kurz. Na predlog g. Ložarja je zbornica sklenila, da bo v prihodnje zbornica dajala podporo samo takim učiteljem, ki se bodo dejansko udeležili tečaja in se bo izplačala podpora šele takrat, ko bo ravnateljstvo zbornici naznanilo, da se dotičnik tečaja udelezuje.

Javni seji je sledila tajna seja. Podelile so se ustanove bivšim revnim obrtnikom in vdovam revnih obrtnikov.

Kot najbolj potrebni in vredni so se smatrali tisti prosilci, ki dobe po 50 kron: Gestrin Ferdinand, krojač; Pilko Franc, ključavničar; Marzollini Mih., kavarnar; Kosem Ignacij, čevljar; Malič Matija, čevljar; Kasch Franc, trgovec; Stadler Josip, klepar; Trtnik Jakob, krojač; Požuna Josip, trgovec, vsi v Ljubljani. Svete Jernej, čevljar; Bevke, Košir Alojzij, podobar, Ljubno. Jazbec Miha, krojač, Novo mesto. — Po 20 K: Sever Primož, bivši mizar na Viču. Reisner Franc, krojač; Klebel Alojz, krojač; Puh Ludovik, mizar; Hübscher Ivan, krojač; vsi v Ljubljani. Kovačič Franc, mizar v Kašlju. Novak Jožef, knjigovez; Urbančič Ivan, kovač; Koleša Anton, mizar; Špan Marko, čevljar; Koprivc Jernej, čevljar; Jazbar Jakob, pek; Košak Anton, čevljar; vsi v Ljubljani. Gregel Matija, ključavničar, Metlika. Riedl Ivan, slamnikar, Domžale. Pečnik Josip, bivši kovač, Kranj. Klobučar Viktor, čevljar, Trzin. Rozman Ivan, mesar, Kranj. Švigel Janec, urar, Mokronog, Bučar France, čevljar, Novo mesto. — Po 40 K dobe: Saller Barbara, fotografa vdova; Garich Alojzija, tapetnika vdova; Koller Barbara, pleskarja vdova; Koschier Elizabeta, čevljarjeva vdova; Rumpel Adela, vdova izdelovalca glasovirjev, vse v Ljubljani. — Po 20 K dobe: Maček Marija, čevljarjeva vdova; Peterca Matilda, čevljarjeva vdova; Krimer Marija, mizarja vdova; Klein Marija, tapetnika vdova; Šubic Marija, čevljarjeva vdova; vse v Ljubljani.

**Včerašnje volitve na Hrvaškem.**  
Pod vladnim pritiskom, kakršen je mogoče samo še na Hrvaškem, so se vršile včerašnje volitve za hrvaški sabor. Ban Tomašič si je včeraj s pomočjo cele armade priboril 18 mandatov in tudi sam je prišel v sabor, toda z nečuvano nepostavnostjo. Ko je ob tri četrt na 4. uro videl, da ima v prvem zagrebškem okraju štiri glasove večine, je volitev zaključil. Volitev ni se pa morala vršiti do štirih. Kdor je proti tej nepostavnosti protestiral, je bil zaprt.

Po telefonskem sporočilu, ki smo ga danes prejeli, je izid sledeč: stranka prava si je priborila 12 mandatov, koalicija 14 mandatov, mažaroni vladinovi 18 mandatov, v 10 okrajih je potreba ožjih volitev. Volitve so sistrali v okrajih: Korenica, Slunj (pravoski okraj), Karlovac, Slatina in Vrbovsko.

**Od stranke prava so izvoljeni sledeči:**  
Zagreb III.: Franjo Hrustič, trgovec; Samobor: dr. Ante Pavelič, odvetnik; Perušič: Stipe Vučetič, župnik; Ivanec: Cezar Akačič, lekarnar; Križevci: Franc Novak, župnik; Vilješelo: Ivan Zatluka, hranilnični ravnatelj; Brod na Savi: dr. Vl. Prebeg, odvetnik; Gačina: Drag. pl. Hrvoj, pisarniški ravnatelj; Koprivnica: Stjepan Zagorac, župnik; Otočac: dr. Živko Petričič, odvetnik; Požega: Stjepan Lesny, župnik; Jaska: dr. Ivan Banjavčič, odvetnik.

Koalicijaši so izvoljeni sledeči: Varaždin: dr. Pero Magdič; Ogulin: dr. Vl. pl. Nikolič; Plaški: dr. Bogdan Medaković; Srb: Petar Krajnovič; Gračac: Pajo Obradović; Brlog: dr. Srdjan Budisavljevič; Dežice: Franjo Ser. Križ; Virginmos: Bude Budisavljevič; Glina: Nikola Ercegovac; Pe-

trin'a: dr. Aleks. Badaj; Kostajnica: dr. Bogdan Stojanovič; Doenji Miholjac: dr. Fr. Poljak; Vojnić: Vaso Muičević; Valpovo: irgovce Čacinovič.

Vladni kandidati so izvoljeni v sledečih okrajih:

Zagreb I.: ban Tomašič; Zagreb II.: dr. Spevec; Zemun: podban plem. Chavrak; Udbina: Gašo Devič; Draganič: J. Grandavec; Da uvar: dr. S. Schwarz; Vukovar: Th. prof. Pejačević; Morovič: Lad. pl. Jankovič; Šimanovci: Josip Karamata; Ruma: vladni pangerman Josef Moser; Hrtkovci: dr. Al. Ivič; Stara Pazova: Nikola Petrovič; Virovitica: dr. Fran. J. Spevec; Djakovci: dr. Lovro Radičević; Matinci: dr. V. pl. Nikolič (zemunski); Vinkovci: dr. Tropš; Našice: prof. Pejačević; Nuštar: Miroslav Braschan.

Ožje volitve so potrebne v desetih okrajih, in sicer:

Belovar: koalicionaš Verklein in dr. Šuperina, kmečka stranka; Hercegovac: koalicionaš Wilder in Jemriš, kmečka stranka; Novska: Kovačević, kmečka stranka, in vladinovec Oršanič; Pakrac: koalicionaš Marković in vladinovec Grubič; Ilok: Novas, srbski radikalec in vladinovec Pranković; Mitrovica: koalicionaš Popović in srbski radikalec Miladinović; Karlovec: vladinovec Sekulič in srbski radikalec Krasojevič; Bošnjaci: Babogredac, kmečka stranka in vladinovec Tičarič; Irig: koalicionaš Simeonovič Čokič in vladinovec Kopovič Vacko; poleg tega je ožja volitev še v Dalju med kmečko Radičevu stranko in vladinovcem.

Nadalje se nam je poročalo o raznih novih nasiljih pri volitvah. V kraju Gorenica, kjer je bila izvolitev Srba Pribičevića gotova stvar, so naenkrat z žandarmerijo volilno komisijo razgnali in glasovnice uničili. Čudno je, da je v drugem zagrebškem okraju zmagal vladni kandidat dr. Spevec. V Zagrebu je bilo prepovedano kočijažem voziti opozicionalne volilce. Pripravljajo se v vseh okrajih pritožbe zoper Tomašičeva nasilja na kabinetno pisarno. V Zagrebu je vložen protest proti izvolitvi bana Tomašiča, ker je ob tri četrt na 4. uro vladni zastopnik zaprl vrata vsem pravaškim volilcem in je pustil glasovati samo Tomašičeve volilce. Vsled tega so člani volilne komisije odšli iz volilnega lokala in volilnega zapisnika niso podpisali. V Ogulinu je tamošnji okrajni predstojnik zapovedal stotniku, naj opozicionalne volilce ne pustij na volišče. Stotnik pa je odgovoril, da ni agitator in da je njegova naloga skrbeti za red in mir. V Hrvaški je mnogo uglednih časnikarjev, da se na lastne oči prepričajo o mažarskih nasiljih. Med drugim se nahajajo v Ogulinu poslanec Baljak, profesor Masaryk, angleški publicist Cooteus Viator in francoski žurnalista Sciseau, urednik lista »Reue de deux mondes«.

Včeraj so bili zopet zaplenjeni vsi opozicionalni listi in »Agamer Tagblatt«. Ožje volitve se vrše takoj danes. Obenem se voli danes tudi 14 novih poslancev. (O nadaljnjem izidu poročamo med telefonskimi poročili.)

**NADVOJVODA HENRIK FERDINAND.**

O nadvojvodi Ferdinandu so te dni pisali listi, da se je sprl z dvorom in da je zato na dopustu kot ritmajster 6. dragonskega polka brez pokojnine. Nasproti tem vestem pa poroča dunajska »Dvorna in družabna korespondenca« da objavljena »pustolovska« poročila niso istinita. Nadvojvoda Henrik Ferdinand je bil še to sredo gost svojega strica, bavarskega princegeneta. V Monakovem prebiva že dolgo vrsto let, ker se je posvetil umetnostim. Premeščenje v dopustno stanje armade je slično a suite stališču tistih nemških princev, ki časno ali trajno opuste svoj vojaški poklic in se posvetijo kakemu poklicu, ki jim ugaja. Nadvojvoda Henrik Ferdinand se udeležuje oficijelnih dvornih slavnosti in je v dobrih odnošajih naspri svojim bavarskim in avstrijskim sodnikom. Nadvojvoda se je v Monakovem, kjer biva stalno že več let, kot učenik toliko naučil, da bi ga lahko zavidal marsikateri učenec umetnosti. Nadvojvoda Henrik Ferdinand je sin teskanskega velikega vojvode Ferdinanda IV. Star je 33 let.

**Iz Trstvske in obrtniške zbornice.**

Včeraj v petek, dne 15. t. m. popoldne ob 5. uri se je vršila javna seja trgovske in obrtne zbornice v magistratni dvorani. Predsedoval je javni seji ravnaelj g. Pamer. Overovateljem zapisnika je predsednik imenoval gospoda Kregarja in gospoda Rohmana. Zapisnik zadnje seje se je odobrila. Predsednik je poročal sledeče:

**Železniške zadeve.**  
Predsedstvo je naprosilo generalno ravnateljstvo c. kr. priv. južne železnice, da uvede čimprej na progi Zidan most—Zagreb v vsaki smeri po en nov osebni vlak. Novi vlak v smeri Zidan most—Zagreb naj bi odhajal iz Zidanega mosta ob 11. uri 10 minut ponoči. V smeri Zagreb—Zidan most naj bi odhajal iz Zagreba ob 8 uri 15 minut zvečer in prihajal na Zidan most ob 10 uri 30 minut ponoči. S predlagano pomnožitvijo osebnih vlakov bi se vozne prilike na tej progi preobremenilo primerno izboljšale za nočni promet bi bile dobre prilike za nočni promet severu in jugu.

Ravnateljstvu c. kr. državnih železnic v Trstu je predsedstvo predla-

galo izpremembo voznega reda na progi Ljubljana — Jesenice — Trbiž ter Ljubljana — Kamnik. 1. Čakalni čas pri osebnih vlakih, ki vozijo iz Ljubljane na Trbiž, naj se na postaji Jesenice kolikor možno skrajša. 2. V voznem redu za leto sezono naj se določi, da bo vozil osebni vlak števil 1722, ki je odhajal ob 5. uri 47 minut zjutraj iz Ljubljane, v bodoče že meseca maja, od meseca junija pa vsak dan, dočim je vozil doslej vsak dan stoprav od 1. julija dalje. 3. Večerni vlak števil 1720, ki odhaja iz Ljubljane ob 10. uri 10 minut zvečer, naj bi se preuredil v toliko, da bi vozil do Trbiža. 4. Na progi Ljubljana — Kamnik naj se za bodoče tudi za zimsko sezono obdržita v prometu vlaka števil 2159 in 2160, ki vozita v letni sezoni iz Ljubljane in iz Kamnika ob nedeljah in praznikih ob 11. uri, odnosno ob 9. uri 20 minut zvečer.

Zbornica je poročilo predsedstva kakor tudi tajništva soglasno odobrila.

**Nakup lastnega zborničnega poslopja.**  
Zbornica je sprejela v tej zadevi sledeče predloge: 1. Kupi se poslopje v Beethovenovi ulici št. 3., oziroma 6; predsedstvo se pooblašča, da sklene kupno pogodbo po kolikor mogoče nizki ceni. 2. Glavnica za kupnino, za stranske stroške in za adaptacijo se preskrbi: a) iz zaklada za višjo trgovsko šolo se vzame 80.000 kron kot posojilo proti 4 1/4% poluletno nazaj plačljivemu obrestovanju in amortiziranju v 35 letih. b) Kar še manjka, se vzame hipotekno posojilo na kupljeno poslopje. Predsedstvo se pooblašča, da najame tako posojilo, če mogoče, po 4 1/4% in plačljivo v 50 letih. 3. Predsedstvo se pooblašča, da se obrne do mestne občine in izposluje primerno odškodnino, ker se mestna občina oprosti od dolžnosti za preskrbo brezplačnih zborničnih prostorov. 4. Predsedstvu se naroča, da stavi predloge glede adaptacije kupljenega poslopja in izposluje sklepom pod 1. in 2. odobritev c. kr. trgovskega ministrstva.

Zbornični proračun se odobri. Zbornica bo potrebovala v letu 1912 75.131 kron. Ker pa zbornica ne izhaja več z bodstotno doklado, se je ta zvišala na osem odstotkov.

Nato se je utemeljeval nujni predlog gospodov Mejača in Ložarja, naj zbornica naprosi tukajšnje finančno ravnateljstvo, naj uradne ure tako izpremeni, da se bo uradovalo od 8. do 2. ure popoldne. Napravi naj se tudi pripraven prostor, kjer bodo stranke čakale, da jim ne bo treba stati na mrazem. Napravi naj se tudi na hodniku finančne direkcije orientacijski načrt iz katerega bo razvidna lega posameznih sob s številkami in imeni dotičnih uradnikov.

Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti.

Nato utemeljuje zbornični svetnik Hafner sledeči predlog:

Od leta do leta prihaja na Kranjsko, posebno na Gorenjsko več Istrijanov, ki odpro svoj vinotoč, in prodajajo vino na drobno in debelo. Vsak kmet oziroma vinogradnik ima pravico prodati svoje lastne pridelke; vendar se pa dovoljenje takih vinotočov zlorablja. V več slučajih se je dokazalo, da ne prodajajo kmetje samo svojega vina, ampak da prodajajo vina raznih vinskih trgovcev. V slučaju, da prosijo domačin za koncesijo vinotoča čez ulico, postopajo oblasti v vsi strogostjo; okr. glavarstvo povpraša gostilničarsko zadružno, občino in slednjič še žandarmerijo. Ako se ena ali druga teh oblasti proti temu izreče, se prošnja takoj zavrne. Pri tej trgovini z vinom lastnega pridelka, in tudi če se vino kar naravnost v odprtih steklenicah prodaja čez ulice, kar bi domači trgovec ne smel, pa ni nobene kontrole in nobenega nadzorstva. Večkrat se zgodi, da se taka trgovina prepíše na drugo ime in se ista naprej izvršuje, prejšnji lastnik trgovine pa pride drugo leto zopet z drugim dovoljenjem. Pri vsem tem trpi naša trgovina z vinom in gostilničarska obrt.

Visoka zbornica torej skleni: Deželno vladno naj se vpraša, ali hoče varovati domače vinske trgovce in gostilničarsko obrt in vpeljati skupno z istrsko deželno vladno, strogo kontrolo. Ta kontrola naj se uvede na sledeči način. Istrska vlada naj določi, da mora vsak, kdor hoče prodajati svoje vino na Kranjskem, naznaniti, koliko ga je pridelal, in naj kontrolira te podatke potom finančne straže ali pa potom deželnih dacarjev. Nadalje mora lastnik vinotoča povedati, kje se bo naselil, da morejo merodajne oblasti kontrolnim organom dotičnega okraja naznaniti množino vina lastnega pridelka.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Deželni zvezi kranjskih obrtnih zadrug je zbornica dovolila za pisarniške potrebščine itd. 100 K. Obrtno-pospeševalnemu uradu na Kranjskem, za pod-

poro udeležencem strokovnih tečajev pa 200 K.

Zbornica je izvolila nato v šolski odbor obrtno-nadaljevalne šole v Sp. Šiški g. Janeza Zormana, trgovca v Spodnji Šiški; v Postojni g. Adolfa Jurca; v Kamniku g. Jankota Grašek; v Mengšu g. Feliksa Stare; v Št. Vidu nad Ljubljano, g. Simona Jovan; v Ribnici g. Franceta Picek; v Novem mestu g. Adolfa Pauser ml.; in v Metliki g. Franceta Prusa.

G. Ložar omenja nato, da je zbornica podelila nekemu učitelju podporo za obisk tečaja za obrtno-nadaljevalne šole. Dotični učitelj je sprejel podporo od zbornice, udeležil se pa kurza ni. Treba je, da se v prihodnje take stvari zabranijo in le tistim da podporo, ki se res dejansko udeleže tečaja. G. dr. Murnik je pojasnil, da je dajala zbornica podpore, ako je ravnateljstvo izjavilo, da je dotični sprejet v omenjeni kurz. Na predlog g. Ložarja je zbornica sklenila, da bo v prihodnje zbornica dajala podporo samo takim učiteljem, ki se bodo dejansko udeležili tečaja in se bo izplačala podpora šele takrat, ko bo ravnateljstvo zbornici naznanilo, da se dotičnik tečaja udelezuje.

Javni seji je sledila tajna seja. Podelile so se ustanove bivšim revnim obrtnikom in vdovam revnih obrtnikov.

Kot najbolj potrebni in vredni so se smatrali tisti prosilci, ki dobe po 50 kron: Gestrin Ferdinand, krojač; Pilko Franc, ključavničar; Marzollini Mih., kavarnar; Kosem Ignacij, čevljar; Malič Matija, čevljar; Kasch Franc, trgovec; Stadler Josip, klepar; Trtnik Jakob, krojač; Požuna Josip, trgovec, vsi v Ljubljani. Svete Jernej, čevljar; Bevke, Košir Alojzij, podobar, Ljubno. Jazbec Miha, krojač, Novo mesto. — Po 20 K: Sever Primož, bivši mizar na Viču. Reisner Franc, krojač; Klebel Alojz, krojač; Puh Ludovik, mizar; Hübscher Ivan, krojač; vsi v Ljubljani. Kovačič Franc, mizar v Kašlju. Novak Jožef, knjigovez; Urbančič Ivan, kovač; Koleša Anton, mizar; Špan Marko, čevljar; Koprivc Jernej, čevljar; Jazbar Jakob, pek; Košak Anton, čevljar; vsi v Ljubljani. Gregel Matija, ključavničar, Metlika. Riedl Ivan, slamnikar, Domžale. Pečnik Josip, bivši kovač, Kranj. Klobučar Viktor, čevljar, Trzin. Rozman Ivan, mesar, Kranj. Švigel Janec, urar, Mokronog, Bučar France, čevljar, Novo mesto. — Po 40 K dobe: Saller Barbara, fotografa vdova; Garich Alojzija, tapetnika vdova; Koller Barbara, pleskarja vdova; Koschier Elizabeta, čevljarjeva vdova; Rumpel Adela, vdova izdelovalca glasovirjev, vse v Ljubljani. — Po 20 K dobe: Maček Marija, čevljarjeva vdova; Peterca Matilda, čevljarjeva vdova; Krimer Marija, mizarja vdova; Klein Marija, tapetnika vdova; Šubic Marija, čevljarjeva vdova; vse v Ljubljani.



## Dnevne novice.

+ **Cenjenim naročnikom!** Koncem tekočega meseca poteka naročnina z malo izjemami vsem p. n. naročnikom našega dnevnika »Slovenca«, tako onim, ki plačajo list celo- ali četrtletno, kakor tudi mesečnim plačevalcem. Potrebna je torej obnove naročnine. V to svrhu prejme v današnji številki vsak p. n. naročnik položnico. Naj jo izvoli vsak izpolniti ter z zneskom vred čim prej oddati na domačo pošto; z naglim in točnim plačevanjem se upravi lista prihrani mnogo dela in si vsak naročnik zagotavlja redno in pravilno prejemanje lista. Oni p. n. naročniki, ki so te dni že plačali naročnino na račun leta 1912, naj pa položnico prihranijo za poznejšo pošiljatev. Do kdaj ima kdo plačano naročnino, je itak vedno razvidno na naslovnem listku. — Pošiljalci naročnine za nove naročnike, naj pa zahtevajo v to svrhu nove položnice ali pa pošljejo znesek po nakaznici. Na vsak način naj se pa novi naročniki vselej posebej označijo.

+ **Naša organizacija.** Zdaj ob koncu leta se je zbralo nekaj številki, ki kažejo moč slovenskega krščanske organiziranega ljudstva. Statistika S. K. S. Z. za leto 1911 izkazuje: 462 izobraževalnih društev, 43.229 članov, 109.550 knjig, 243 pevskih in 86 tamburaških zborov, 277 gledaliških odsekov, 1108 predstav, 20 skiptikonov, 2586 predavanj, 55 lastnih domov. — Zveza Orlov za leto 1911 izkazuje: 150 odsekov, 4000 rednih članov, med njimi 2700 tekočevcev, 2400 uniform, 982 predavanj, 1750 podpornih članov. — Marijinih društev je samo na Kranjskem 383, izmed članov pa samo deklet 30.000. — »Slovenska Straža« šteje 109 podružnic na Kranjskem, 54 na Štajerskem, 15 na Goriškem, 14 na Koroškem, 5 na Tržaškem, 2 v Istri. — Velika je armada, ki koraka pod našim praporom.

+ **Zaslugi čast.** Poslanci S. L. S. so si v zadnjih letih s svojim odločnim nastopom, vsled mase volivcev, ki stoji za njimi in zelo premišljeno politiko pridobili tak ugled kakor ni enakega v prejšnjih časih uživalo nobeno zastopstvo slovenskega naroda v parlamentu. Zato naši poslanci tudi vedno kaj za naše dežele dosežejo. Kaj pa dr. Ravnihar? Može je v vladni večini, in sicer v družbi s tistimi Čehi, ki jim vlada siplje kar milijone. Koliko bo pa Ravnihar domu prinesel? Ali bo tudi kaj milijonov za Ljubljano? Morebiti dobimo že letos nov kolodvor ali bo pa vlada prekoračenje proračuna pri obrtni šoli plačala ali pa se ustanovi zborna poveljstvo v Ljubljani ali univerza ali kaj podobnega? Pa ni še nič o tem slišati. Pač — nekaj je pa Ravnihar vendarle naredil razum tega da je vstopil v vlado. Glasoval je namreč za razporoko in možnost, da se katoliško ločeni zopet poročijo. To je pa velik uspeh za slovenski narod! Dr. Ravnihar pripada sicer stranki, o kateri je dr. Tavčar zadnjič na shodu v Prestranku rekel, da je »prava katoliška stranka«, vsled česar ne razumemo, kako je njen dunajski zastopnik mogel glasovati za stvar, ki je skoziinskozi proti katoliški veri — vendar nekaj je pa Ravnihar le napravil. Tistim Ljubljančanom in Ljubljančankam, ki niso s svojim zakonskim stanom zadovoljni, bi bil za Božič iz Dunaia rad prinesel razporoko, možem drugo ženo in narobe, če bi parlament ne bil vsega tega odklonil. Potem naj še kdo reče, da ni ljubljanski državni poslanec pravi fant od fare.

+ **Povesi o stari ljubezni in nesrečnem otroku.** Dr. Tavčarja je pričelo biti sram svoje stare ljubezni. Če ga kdo nanjo spomni, postane zelo nervozen. Ljudje pa se pri tem muzajo in pravijo: »Stara ljubezen, če ne gori, pa tli.« In tudi pri dr. Tavčarju ni drugače, če bi tudi sedaj rad utajil vse svoje besede, ki jih je dal pred oltarjem nekdanji izvoljenki, s katero ga je poročil Ivan Hribar. V deželni zboru po slovenskem zapisniku po sili od nemško-slovenske zveze ločeni dr. Tavčar je svojim žurnalistom zapovedal, naj proglase za laž vse sladke besede, s katerimi je nekdanji obsopal ljubljanske Nemce. Nesreča pri tem je le ta, da ljubljanski Nemci še žive in da se še dobro spominjajo, kako je dr. Tavčar od kazine do »Narodne tiskarne« rožice sadile. Tako kot s svojo staro ljubeznijo pa dr. Tavčar ravna tudi z nesrečnim otrokom, ki ga je pred leti rodila ta zveza in ki so mu v Žireh dali dolgo ime »Liberalcem groš, klerikalcem knof«. Dr. Tavčar se sedaj tudi noče več spominjati, da je politični bojkot od rodil. Če bi mu kaj posebno verjeli, bi mislili naposled celo, da se je na stara leta spokoril, ker svojega lastnega otroka proglašaja za »velik greh«. Celo milostljive liberalne da-

me se pa tega greha ne zavedajo, ker čujemo, da so cenjene dame letos sklenile, da bodo v času, ko dr. Tavčar bojkot proglašaja za nekaj nemoralnega, celo pri revnih šolskih otrocih izvajale bojkot in da na nekaterih ljubljanskih ljudskih šolah, kjer niso vsi učitelji po njihovem okusu, letos ne bodo več sodelovale pri »Božičnicah« tako kot običajno. Tako bodo jutri deli »narodne dame« obleke učencem ljudskih šol ne oziraje se na revščino, ampak na politično prepričanje. Celo v »Božičnice« otrok so liberalne Amaconke zanesle politični bojkot! In dr. Tavčar upa še zavijati oči in se zgrazati, če se stvari obračajo drugače, kakor so si pa zamislili on, njegovi in njegove. In če bo ta družba še kedaj imela priliko tožiti nad političnim bojkotom, tedaj naj se spomni besed dr. Tavčarjevih, ki jih je spregovoril pri reševanju aktov v deželni odbor leta 1899: **Postava goi ali doli, pri meni klerikalci vedno propade!**

+ **Liberalni lev,** dr. Ravnihar, ki je na svojih shodih obljuboval, da bo z vsemi silami nasprotoval germanizaciji vladi in je nameril vse svoje topove proti Hohenburgerju, je včeraj glasoval za šestmesečni provizorij, dočim je naš klub z opozicionalnimi strankami glasoval proti vladnemu proračunu. S tem je stališče našega kluba nasproti sedanjim vladi, v kateri sedi dr. Hohenburger, jasno označeno. Dr. Ravnihar je pa bil edini med vsemi jugoslovenskimi poslanci, ki je glasoval za sedanjjo nemškonalionalno in absolutizmu prijazno vlado! — Pri tej priliki je treba tudi omeniti, da je »Slovenski Narod«, ki bi rad kolikormogoče dr. Ravniharjevo postopanje maskiral in zato napada naše poslance, zopet v družbi z »Neue Freie Presse« in nemškim časopisjem. »N. Fr. Pr.« je smatrala za potrebno govora dr. Šusteršiča in dr. Korošca v budgetnem odseku obširno komentirati in se v svojih izvajanjih čudovito strinja z glasilom naših liberalcev, zlasti ko se obrača proti zahtevi naših poslancev, da se južne meje proti Italiji zadostno zavarujejo. Patriotizem katoliških Slovencev judovsko glasilo sploh zelo boli, ker se boji, da bi se država res ne začela kdaj na Jugoslovane opirati. Ampak ti napadi so nam le všeč, ker kažejo, da je dr. Šusteršič tisti, ki se ga avstrijsko nemštvo najbolj boji in da naš klub hodi v pravi smeri. Velika infamija pa je, da »Neue Freie Presse« naši stranki podtika — bivšega ljubljanskega župana in njegova peterburška romanja, češ, Slovenci so, ni dolgo tega, bili vse kaj drugega kakor lojalni. Seveda nima naš narod s čustvi kakega Hribarja nobenega opravka, kar ve gotovo tudi »Presse«, a se namenoma laže. — Sicer pa gre naša stranka slejkoprej preko denunciacij kake »Presse« in psok kakega »Naroda« svojo pot mirno naprej.

+ **V občini Kovor pri Trliču** so se vršile zadnji čas občinske volitve. Dasi sta bili dve lokalni stranki, obstoječi po večini iz volilcev S. L. S., je zmagala S. L. S. v vseh razredih.

+ **V Naklem p i Kranju** je zmagala S. L. S. v vseh treh razredih. Tudi tu so prišle osebnosti v poštev, ki pa niso mogle škodovati ugledu stranke.

+ **Pri volji občinskega starešinstva v Savi Loki** dne 13. t. m. so bili izvoljeni soglasno gg.: Gašper Trilar, posestnik, Virmaše, za župana; Janez Svobljak, Binkelj, za namestnika župana; Janez Alič, Pevno, Janez Cof, Virmaše, Franc Hafner, Žabnica, Anton Kalan, Suha, Franc Križaj, Reteče, pa za svetovalce.

+ **Zaradi Njeguša** se »Zarja« na nas jezli. Bog ve zakaj? Mi konstatiramo le to: »Arbeiterica«, vrhovno glasilo nemške socialne demokracije je Njeguša slikalo kot idiota in se ga hoče na ta način otrestiti; to je tako res, da je sam Nmec to v »Pravo ludo« ostro ožigosal. Če se »Pravo ludo« za Njeguša zavzema, ni to samo s človeškega stališča lepo, ampak tudi dosledno z ozirom na nemško socialno demokratsko vodstvo na Dunaju. »Zarje« pa ne razumemo. Zakaj jugoslovenska socialna demokracija sprejema svoje direktive z Dunaja. Če se torej za Njeguša poteguje, bi morala tudi nemško socialno demokratsko vodstvo prijeti. Ker pa dere čez drn in strn za Adlerjem, obenem pa zagovarja Njeguša, ki ga Adler pusti proglašati za bebca, je njeno postopanje res nerazumljivo.

+ **Novo ime za narodno-napredno stranko.** »Soča« piše spričo zmag S. L. S. pri občinskih volitvah na Kranjskem v uvodnem članku: »Tudi na Kranjskem je v mnogih občinah zmaga S. L. S. radi napredne desorganizacije. In mi da nismo Kinezarji? Pa še kakšni, in sicer pristni, s cofom. Naj še kdo pride pa to taj. V brk mu po-

rečem, da laže.« — K. — Liberalci torej sami dobro uvidevajo, da so pravi in pristni Kinezarji. Saj v tem oziru so napredovali.

— **Pogreb g. Franc Paplerja,** nadučitelja v pokoju v Borovnici, ki je umrl v deželni bolnišnici, bo jutri v nedeljo 17. t. m. v Borovnici ob 3. uri popoldne.

— **Umril je pri Sv. Kocijanu pri Koprju** posestnik I. an Sebadin.

— **Semenj v Kandiji.** Prihodnji četrtek, 21. t. m., bo semenj v Kandiji. Kupci in prodajalci se uljudno vabijo.

— **Italijani proti Avstriji.** Pred kratkem sem se vrnil iz Florence, kjer sem bil več mesecev, in občeval tudi z italijanskimi častniki. »Najprej gremo nad Turka, ko bomo njega, potem pa nad vas.« so govorili častniki. Vojaštvo pa se Tripolisa precej boji; nekateri se kar zjočejo, ko zvedo, da morajo iti. Kaj šele v Afriki, ko slišijo »žvižganje!« — Avstrijec.

— **Naslednik »Vaterlandu«.** Po novem letu namerava izdajati »Norbertustiskarna« na Dunaju tednik, ki bo nadaljeval ideje »Vaterlanda«. List bo urejeval sedanji glavni urednik »Vaterlanda« Siebertz.

— **Obsojen bogataš.** 13. t. m. je bil pred deželni sodiščem v Trstu, kot smo že poročali obsojen bogati Kornel Gorup pl. Slavinski zaradi oderuštva v dveh slučajih na en mesec strogega zapora s postom in na 800 K denarne globe. Dva prizadeta, ki sta ga ovadila, brata Gombač, je oškodoval za 30.000 K in spravil tako skoro na beraško palico. Nekega gotovega Andreja Stofa, ki je znan pod imenom »šentjakovski kralj«, je izkoristil na ta način, da je pri raznih posojilih v znesku 300.000 K v kratkem času pridobil zase 130.000 K. Vitez Gorup pl. Slavinski je tudi v preiskavi zaradi hudodelstva sleparije. V tem slučaju sta menda oškodovana nek belgrajski trgovec in srbski poslanik v Carigradu.

— **Preprečena občinska volitev v Prečni.** Ljubljanski uradni list poroča: Dne 4. t. m. so se vršile v občini Prečna pri Novem mestu občinske volitve. Ker so trajale pozno v noč, se je preložil skrutinij na 14. decembra ter so shranili volilne akte dobro zapečateni v šolskem poslopu. Ko pa so hoteli 14. t. m. pričeti s skrutinijem, so našli volilne akte odpečateni in volilne listke, kakor tudi protokole deloma uničene, deloma raztresene, tako da se volilnega rezultata ni moglo dognati. — Liberalci dolže naše somišljenike storjene nezakonitosti, toda mi dobro vemo, kakšni strokovnjaki so v »volilni poštenosti« naši liberalci.

— **V Pulju je policija aretovala** zaradi vagabundaže mesarskega pomočnika Ignacija Mayerhoferja rojenega 1. 1893 na Dunaju ter pristojnega v Gissühbl. Fant se izgovarja, da je bil v službi pri nekem ljubljanskem mojstru, kateri mu pri odhodu ni hotel izročiti delavske knjižice. Mayerhofer je pa knjižico sam gospodarju prepustil, ker je poveril 90 K in ukradel svojemu sopomočniku za 53 K obleke. Mladega Dunajčana bodo pripeljali v tukajšnje zapore.

— **Pozor na vžigalice!** Prebrisani agentje so v zadnjem času začeli usiljevati in razširjati po Slovenskem užigalice z napisom »Lepa naša domovina«. Napis ima prozorni namen, spraviti slovensko občinstvo v zmoto, kakor da bi bile te vžigalice kako narodno blago. V resnici pa izdaja te vžigalice tuje podjetje, ki hoče pod narodno firmo izkoriščati slovensko narodno zavestnost za svoj lastni dobiček. Opozorjamo torej vse občinstvo, zlasti pa vse trgovce, da prodajajo in zahtevajo vžigalice v korist obmejnim Slovincem, ki so pristne le, ako imajo ta napis. Po nekaterih trgovinah se vžigalice »Slovenske Straže« nalašč prikričujejo. Naši somišljeniki in somišljenice, zahtevajte jih povsod in kupujte pri onih trgovcih, ki vam s temi vžigalicami postrežejo. Z malo vztrajnostjo bodete v vsakem kraju dobili takega trgovca. **Trgovce pa v njih lastnem interesu opozorjamo, naj svojim trgovskim pomočnikom naroče, da pri prodaji naših vžigalic ne delajo sitnosti in da si oni trgovci, ni katerih naše stranke kupujejo, a vžigalice v korist obmejnim Slovincem« še nimajo, te vžigalice takoj naroče.** Naročila sprejema C. Menardi v Ljubljani. **Vsak naš somišljenik in vsaka naša somišljenica, ki to bere, naj to pove bližnjemu trgovcu!**

— **Nabiralnik vlomil.** Dne 14. t. m. je bil v cerkvi v Šmarju okoli 12. ure opoldne s silo vlomljen nabiralnik ter iz njega denar pobran. Tamošnji organizist je ravno ta čas videl nekega človeka v cerkvi, katerega je zasledoval. To je tat opazil in se v kuhinji Skubičeve gostilne v Cikavi skrnil. Pri nabiralniku se je našla železna iglica in 36 vin., ki so bili raztreseni po tleh.

Orožniki so storilca prijeli in dognali, da se piše osumljenec France Tišelj, je kovaški pomočnik, doma iz Podgorre. On pravi, da je šel zato v cerkev, da je odmolil angeljsko češčenje. Pri njem se je našlo le 14 vin. in ni izključeno, da je med begom izmaknjeni denar: proč vrgel.

— **Srečke na obroke v korist »Slovenski Straži«.** 400.000 in 200.000 frankov znašata glavna dobitka turških srečk, žrebanje vsak drugi mesec, mesečni obrok za eno srečko 4 K 75 vin. Poleg turške še tri druge srečke z nadaljnimi glavnimi dobitki 100.000 frankov, 90.000 in 30.000 kron s skupaj 15 žrebanji v letu, mesečni obrok 6 K 25 vin. Različni skupine srečk, pri katerih znaša najvišji glavni dobiček 100.000 frankov z najmanj 6 žrebanji v letu, mesečni obroki po 3 K, 5 K 50 vin. in 11 K. Vsaka srečka mora biti izžrebana. Pojasnila daje in naročila sprejema g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. Kdor bi hotel pri sprejedovanju prodaje srečk v korist »Slovenski Straži« sodelovati, naj se izvoli javiti.

— **Ljudsko šolstvo.** Okrajni šolski svet v Novem mestu je imenoval izpr. učiteljico Zofijo Kerin za učiteljico na zasebni dekliški ljudski šoli v Novem mestu. — Okrajni šolski svet v Logatcu je imenoval na mesto obolele učiteljice Ane Kočevar izpr. učiteljsko kandidatino Frančiško Kavčič na ljudski šoli v Zgor. Logatcu.

— **Iz politične službe.** Namestniški konceptni praktikant Ciril Premrl v Trstu je prideljen v službovanje c. kr. okr. glavarstvu v Tolminu.

— **Krajnim šolskim svetom na znanje.** Vsled nerednega pošiljanja orlovske papirja se je tiskanje šolskih naznanil vsakdanje šole silno zavleklo. Imeli smo neprimerno več dela, ker smo morali skoro za vsako šolo posebej tiskati. Prihodnji teden bomo pričeli s tiskanjem šolskih naznanil ponavljalne šole, izpustnic in odhodnic. Razposlali bomo takoj. Toliko v blagohotno uvaževanje, ker prihajajo reklamacije. — Kat. Bukvarna.

— **Kako se trobi pri požarni brambli v Mostah.** Iz Most poročajo: Na praznik, dne 8. t. m., ob 1. uri popoldne začel je v Mostah, Selu in Vodmatu klicati trobentač požarne brambe k požaru. Ljudje so pritekli kar trumoma na cesto in ulico, ter povpraševali, kje gori, toda trobentač jim je odgovoril, da se mora ljudi nekoliko potegniti. Klicali je namreč ognjegasce k pogrebu, toda čisto na napačen način, seveda po naročilu dičnega načelnika požarne brambe Supana. Ko so ga ljudje potem vpraševali, zakaj je to storil, je odgovoril: »Za to sem pa jaz odgovoren!« Iz tega je razvidno, kako resnega moža ima požarna bramba v Mostah za načelnika.

— **Silno so veseli liberalci,** če se jim po velikem trudu in s skrajnimi nasilnostmi posreči ohraniti kako trdnjavo. Sedaj se postavljajo na glavo, ker je Postojna ostala še njihova. Kaj jih briga, če bo kmalu Postojne radi tega glava bolela. Liberalci res rabijo takega veselja v bridkih urah, ko so drugod skoro povsod propadli, celo v Radovljici!

— **Kaj je z zgradbo železniških delavnic v Spodnji Šiški?** Tržaško ravnateljstvo v Trstu odla zemljišča, kupljena za zgradbo železniških delavnic, v zakup za leto 1912. Reflektantje naj se zberu dne 20. t. m. ob 9. uri popoldne pri komisiji, ki pride na lice mesta. Iz tega je razvidno, da železniška uprava prihodnje leto še ne namerava začeti z zgradbami.

— **Božične potice.** Ni vse eno, s katerimi drožami zamesite kruh. Previdnim in zavednim gospodinjam priporočamo, da zahtevajo vedno le drože iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 8., ker potem se speče kruh visok in lep ter rahel. Božične potice, zamesene s temi drožami, bodo pravo veselje gospodinjam. Torej naročajte edino le Košmerlove drože v prid »Slovenske Straže«!

## LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

### V Afriki.

V Italiji so zelo nevoljni, ker so Turki, kakor smo poročali včeraj, pri Bumelianu zopet nabili Lahe, ki so imeli velike izgube. Danes poročajo Lah, da se ni zgodilo v Tripolisu. Ainzari in Tatjuri nič novega in da so se umaknili Turki deloma v Garian, deloma v Azijo. Lah, zopet poročajo, da se hočejo Arabci ločiti od Turkov, a to so že tolikrat poročali, da gotovo ni več niti Laha, ki bi to veroval, ker se od početka do danes pravzaprav v prvi vrsti bore Arabci proti Lahom, ker je v Afriki vsled nebržižnosti turške vlade le malo turških vojakov. »Corriere d'Italia« poroča, da so našli Lah, na poti v Tadjuro veliko od sovražnikov raz-

mesarjenih laških vojakov. Našli so več križanih bersaglierov, ki so jim sovražniki prej popolnoma odrli kožo. Nekaterim laškimi vojakom so sovražniki tudi odžagali glave in noge.

V Tripolisu so obesili Lahi v sredo Ahmed Ben Omarja, ki je spadal med najvplivnejše arabske veljake. Laško vojno sodišče ga je obsodilo na smrt, ker je imel tajne zveze s Turki, dasi je prisegel zvestobo Lahom. »Giornale d'Italia« poroča, da nameravajo Lahi za-vesti Suaro, kjer se nahaja središče tihotapcev, ki vtihotaplajo iz Tunisa Turkom v Tripolitanijo vojne potrebščine. Lahi uradno izjavljajo, da ne vporabljajo dum dum krogelj, kakor so to trdili Turki. Italijani so v Tripolitaniji in Cirenajki že uvedli tobačni in solni monopol.

**Turki prekršili nevtralnost na Samosu.**  
Iz Aten se poroča, da so izkrcali Turki na Samosu zopet 200 turških vojakov. Grki naglašajo, da Turki z izkrcanjem kršijo nevtralnost, ker je Samos pod protektoratom Angleške, Francoske in Rusije.

## Ljubljanske novice.

Ne pozabite izpolniti položnice v korist Božičnicam slovenskim otrokom na Koroškem. Vsak naj daruje! Nabirajte med znanci!

**Iz pisarne slovenskega gledališča.**

Danes v soboto se igra prvič na našem odru Walterja Christmase komedija v štirih dejanjih »Milijonar«. Dejanje se godi v Londonu in sicer v božični dobi. Glavne vloge igrajo: ga. Iličičeva, ga. A. Danilova, ga. Setfilova, g. Bukšek, g. Danilo, g. Šimaček, gđ. Wintrova in g. Skrbineš. Predstava se vrši za par-abonente. — V nedeljo popoldne ob 3. uri se igra za mladino in otroke dramatična pravljica v petih slikah »Snegulčica«. Predstava se vrši izredno znižanih cenah, tako da je obisk omogočen tudi revnejšim slojem. Predstava izven abonementa za lože par. — Zvečer tretjič v sezoni Leharjeva opereta »Grof Luksemburški«. Predstava se vrši za nepar-abonente.

**Ij Umrl** je danes inženir g. Jurij Kren, c. kr. komisar obrtnega nadzorstva. Na dosedanje službeno mesto je bil nastavljen šele preteklo spomlad.

**Ij Ruski kružok** ima svoj poduk v ponedeljek ob pol osmi uri zvečer v navadnih prostorih.

**Ij Goljuf.** Dne 12. t. m. je vložil nek mlad človek pri poštne uradu na južnem kolodvoru 2 K v poštno hranilnico na ime Franc Kopač, kontorist, rojen l. 1894 ter stanujoč na Dunajski cesti. V knjižici je ponaredil iz vloge 2 na 200 K ter z njo še isti dan dvignil pri poštne uradu na Ježici 40 K. Pozor!

**Ij Huda šivilja.** Včeraj je nesla pri mitnici v Bohoričevi ulici v mesto neka šivilja precej velik zavitek. Ko jo je mitniški paznik vprašal, če ima blago dachu podvrženo, je odgovorila: »Kaj tebi mar, ter šla dalje. Ko je pa paznik pristopil k nji in zavitek pregledal, se je ženska razljutila ter mu pripeljala krepko zaušnico, katero bode pa sama bolj občutila kakor paznik.

**Ij Zabeleno zelje.** Včeraj je peljal po Karlovski cesti nek posestnik tri sode gnojnice ter zavil v Tesarsko ulico. Tam so mu sodi padli na tla, vsled česar je iztekla iz njih vsa gnojnica in udrla skozi pritlično okno v klet, kjer je pod oknom stala kad zelja. Ko je prišla stranka v klet, je v zelju takoj opazila slabo dišečo zabelo.

**Ij Kaznovana tatvina čevljev.** Včeraj sta se morala zagovarjati pred okr. sodiščem zakonska Anton in Marija Brajer zaradi tatvine. Bila sta oba že večkrat kaznovana. Anton Brajer je delal svoj čas pri čevljarjem mojstru g. Antonu Šolarju v Florjanskih ulicah št. 3, kot pomočnik. Šolar je prišel meseca septembra na sled, da mu je Brajer poneveril usnja za 60 K in pet parov otročjih čevljev. njegova žena pa pet parov gornjih delov od ženskih čevljev. Brajer je končno tatvino priznal pred sodiščem, a njegova žena jo odločno taj. Anton Brajer je bil obsojen na 14 dni zopora, poostrenega s postom in trdim ležiščem, Marija Brajer pa je bila vsled pomanjkanja dokazov oproščena.

**Ij Umrl** so v Ljubljani: Angela Arnšek, sprevodnikova žena, 23 let. — Marija Stelzer, žena vpkokj. ključavničarja, 68 let. — Josip Koren, prisiljenec, 62 let.

## Štajerske novice.

Št. Katoliško mojstrsko društvo v Mariboru slavi prihodnjo nedeljo dne 17. decembra desetletnico svojega obstanka. V društvu so združeni slovenski in nemški katoliško-misleči mojstri mariborski. Udov šteje društvo čez 100. Društveni načelnik je gospod Jurij Stern, bivši slovenski kandidat pri zadnjih državnoborskih volitvah. Predsednik, oziroma duhovni voditelj društva pa je č. g. profesor dr. Franc Feuš. Društvo ima vsak ponedeljek zvečer redno svoje sestanke v dvorani v Viktringhof ulici, kjer se nahaja tudi društvena hranilnica in posojilnica, ki

ima precej velik promet. Desetletnica društva se bo začela z cerkveno slovesnostjo v mariborski stolnici. Zvečer 17. decembra pa bo v društveni dvorani slavnostno zborovanje združeno z zabavnim večerom.

**Š Nova slovenska posest v Celju.** Hišo tik magistrata, v kateri se nahaja gostilna »Stern«, je kupil od dosedanje posestnice slovenski odvetnik dr. Ant. Božič.

**Š Prememba posesti.** Posestvo lastnika opekarne Lenderja v Slov. Bistrici sta kupila češka toyarnarja strojev R. in L. Ježek v Blanskem.

**Š »Sloga« pride v Celje.** »Slovenski Narod« poroča, da se preseli z novim letom »Sloga« iz Ljubljane v Celje. Značilno je, da »Slovenski Narod« prištevava »Slogo« med napredno, to je liberalno časopisje. »Sloga« bo kmalu umrla. Zato se preseli na Štajersko, ki jo smatra za svojo pravo domovino, da si bo lahko zapela s Prešernom pesem-labudnico: Le ena se tebi je želja spolnila, v zemlji domači da truplo leži.

**Š Občinske volitve v celjski okolici** so postale z 8. decembrom pravomočne in se vsak dan pričakuje konstituiranje občinskega sveta.

**Š Umrl** je v Celju najstarejši celjski mešan bivši čevljarski mojster Jakob Mastnak, star 97 let.

## Telefonska in brzojavna poročila.

**PODPORA VSLED SUŠE NA KRANJSKEM.**

Dunaj, 16. decembra. Poljedelsko ministrstvo je za sedaj nakazalo 200.000 K za podpore vsled suše na Kranjskem.

## POSLANSKA ZBORNICA.

### ŽELEZNIČARSKO VPRAŠANJE.

Dunaj, 16. decembra. Današnja seja poslanske zbornice je slabo zasedena. Vlada je predložila zakon zoper zakotne pisarje, ki naj se strogo kaznujejo. Med predlogami se nahaja tudi predloga poslanca Tobolka glede na materinsko varstvo. — Na vrsti je debata o izboljšanju železničarskih meznih razmer. Prvi govori češki radikalec Vojna, za njim pa še poslanci Kroy, Koerner, Tomšchik in Neumann. Nato govori železniški minister Forstner. Minister izjavi, da vlada popolnoma pripoznava potrebo, da se železniškemu osebju in železniškemu delavstvu izboljšajo plače. Izboljšanje je z ozirom na današnje draginske razmere nujna zadeva in vlada je in bo vse storila, da se železničarstvu odpomore. Sedanja vlada je sklenila plače zvišati tako, da bo znašal povisek 21 milijonov na leto, je torej šla znatno nad to, kar so prejšnje vlade bile voljne dovoliti. Vlada se postavlja popolnoma na stališče odseka glede na to, da posebnost in velika odgovornost železničarske službe zahteva posebno skrb in uobštevanje. Diferenca je le glede višočine vsote, ker zahteva odsek 38 milijonov, vlada pa smatra 21 milijonov za zadostno. Vlada mora namreč skrbeti za pokritje, a za 38 milijonov ga ni najti. Različnih nasvetov odseka pa ni mogoče izvesti. Tako na primer se refakcije ne dajo še nadalje zvišati in tudi z reduciranjem personala bi se ničesar ne prihranilo. Minister končno izjavlja, da obrača vlada največjo skrb na gmočno stanje železničarstva in se zlasti tudi za njihove stanovanjske razmere prizadeva, zato pa vlada železničarskemu osebju prijateljsko opominja, da mora vlada z ozirom na to, da je železniški obrat v splošnem interesu, skrbeti tudi za red in varnost.

**Dunaj, 16. decembra.** V današnji seji je v imenu Hrvaško - slovenskega kluba govoril dr. Benkovič, ki se je toplo zavzel za nižje kategorije železniških uslužbencev, železniškega delavstva ter za uradništvo.

## MALIK IZSTOPIL IZ VSENEMŠKE ZVEZE.

Dunaj, 16. decembra. Poslanec Malik je izstopil iz 4 člane broječe Vsenemške parlamentarne zveze, ker so včeraj njegovi trije kolegi vsi glasovali zoper njegov predlog glede reforme zakona.

## ŠTAJERSKI LIBERALCI PROTI OBSTRUKCIJI.

Celje, 16. decembra. V današnji seji izvršilnega odbora narodno-napredne stranke na Spodnjem Štajerskem se je konstatiralo, da je bila sicer spričo Wastianovega predloga v štajerskem deželnem zboru stroga opozicija Slovencev samo ob sebi umevna, da pa bi bila sedaj, ko je vlada predložila zgolj gospodarski delovni program, nadaljnja opozicija slovenskih poslancev za spodnještajersko ljudstvo škodljiva. (O tej stvari bo odločila naša stranka na Spodnjem Štajerskem in so sklepi dr. Kukovca popolnoma brez vsakega pomena. Ov. poroč.)

## NOVA NASILJA NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 16. decembra. Stjepan Radić je bil aretiran, ko je hotel glasovati v Zagrebu v III. okraju. V Draganiču so včeraj zopet zaprli 40 opozicijskih. V Draganiču so aretirali karlovskega podžupana kandidata Modrušana in ga odpeljali v Zagreb v zapore.

## KORAČ IZVOLJEN.

Zagreb, 16. decembra. Izvoljen je socialni demokrat Vitomir Korač v Sidu.

## DANAŠNJE VOLITVE NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 16. decembra. (Ob pol eni uri opoldne.) V Senju je zmagal pravaš Drago Vlahovič. Istotako je izvoljen pravaš dr. V. Homotarič, župnik v Klanjcu z 500 glasovi večine; podnačelnik stranke prava dr. Aleksander Horvat je izvoljen v Novem Marofu. V Sv. Ivanu Žabno je izvoljen pravaš dr. Fran Milobar. Zasigurane so večalimenj izvolitve pravašev v Križu, kjer kandidira Ivica Frank; v Dugem selu, dosedanjem okraju kmečke stranke je izvolitev pravaša Marko Milensniča zagotovljena in ima dose-daj večino. V koalicijskem okraju Černa ima ob 12. uri pravaš Marijan Mihaljkovič 202 glasa večine. Izvoljen je koalicijski dr. Marko Novosel v okraju Dolenja Stubica. V okraju Valpovo so razveljavili včeraj začetkom glasovanja kandidaturu koalicijskega dr. Lorkoviča. Mesto njega so takoj proglasili trgovca Čačinoviča za kandidata koalicije. Čačinovič je izvoljen.

## ZADNJE VESTI IZ HRVAŠKE.

Zagreb, 16. decembra (ob pol 3. uri popoldne). V Novemgradu je izvoljen dosedanji poslanec kmečke stranke Tomo Jalžabetič. Ob četrt na tri ima pravaš dr. Ivan Ružič v Gospiću čez 40 glasov večine nad dr. Šurminom. Pri ožjih volitvah v Novskem je izvoljen kandidat kmečke stranke Drag. Kovačević proti mažaronu Oršaniću. Kandidatura dr. Hinko Hinkovića v Novi Gradiški je odbita. Volitve se danes končajo ob 5. uri. Ožje volitve se takoj jutri. V ponedeljek voli zadnjih 15 okrajev.

## REKA ODKLONILA IZVOLITEV POSLANCEV V SABOR.

Reka, 16. decembra. V zaupni seji mestnega svetovalstva je načelnik magistrata sporočil, da je ban Nikola pl. Tomašič v posebnem dopisu pozval mesto Reka, da glasom nagodbe izvoli ob priliki sedanjih volitev v hrvaški sabor dva poslanca. Načelnik je izjavil, da je banov dopis položil ad acta, ker je Reka svobodno mesto, ki stoji neposredno pod krono sv. Stefana. To izjavo je reprezentanča sprejela s splošnim odobravanjem.

## KITAJSKA REPUBLIKA.

New York, 16. decembra. »New York Herald« poroča iz Sanja: Voditelj vstaje so v seji sklenili danes, 16. t. mes., proklamirati kitajsko republiko s sedežem v Nankinu. Za predsednika je določen dr. Liau-jan-čen. Republikanski funkcionarji so prevzeli danes v Nankinu svoje posle. Delajo se velike priprave za napad na Pekin.

## NOVI INDSKI PODKRALJ.

London, 16. decembra. Kakor hitro se preseli indska vlada iz Kalkutte v Delhi, se imenuje za indskega podkralja princ Artur Connaughtski. Sedanji podkralj sir Hardinge se vrne v zunanje ministrstvo.

Zastrupljena dijaka. V Peterburgu sta se zastrupila v kemičnem laboratoriju nadarjena dijaka brata Cvetkov. Vzrok: revščina.

## Koroške novice.

k V Št. Rupertu pri Velikocvu se vrši v »Narodni šoli« običajna »Božičnica« letos na kvatruo sredo, 20. decembra, začenši točno ob dveh popoldne. Kdor še tega ni videl, naj ne zamudi te prilike; sosebno ker je spored zelo spečno sestavljen.

## SIJAJNA KRŠČANSKO-SOCIALNA ZMAGA V LINCJU.

Pri volitvah v linsko trgovsko zbornico so krščanski socialci sijajno zmagali v III. volilnem razredu. Izvoljenih

Zdravilna sredstva zoper haemo-roidne nameravajo odstraniti zaprtje, ki je glavni vzrok tega nadležnega zla. Poročila o poskusih na c. kr. splošni bolnici dokazujejo, da povzroči naravna Franc Jožef-ova grenčica že čez nekaj ur lahko odvajanje in se vsakokrat zmanjšujejo bolečine. 19

je bilo vseh osem krščansko-socialnih kandidatov.

### POROČILA Z BALKANA.

V bulgarskem sobranju je izjavil ministrski predsednik Gešov, da je obiskal bulgarski car avstrijskega cesarja kot sorodnik in da zato niso potrebne skrbi pri sosednih državah in to tem manj, ker je cesar Franc Jožef I. mogočen prijatelj miru. Avstro-Ogrska in Rusija bosta storili vse, da se zagotovi mir na Balkanu. — Srbska skupščina je včeraj sprejela proračun zunanega ministrstva. V razpravi je naglašal srbski zunanji minister, da je splošen položaj tako resen, da nihče ne more znati, kako se razvije bodoče splošno. Srbija mora zato postopati previdno, kakor tudi **Bulgarija in Grška**. Balkanske države bi želele, da bi se evropske države ne vmešavale v balkanska vprašanja. Armenski list »Pusauton« objavljaja podrobnosti o bulgarski revolucionarni stranki v Makedoniji. Bulgarski makedonski odbor je odposlal velevlastim noto, v kateri protestira proti turškemu grozovitostim in prosi velevlasti, da naj preprečijo morebitno ponovitev krvolitja.

### Gospodarsivo.

**Gospodarski položaj v Severni Ameriki.** Iz Amerike prihajajo vesti, da postaja v severoameriških združenih državah zvišavanje cen raznih produktov že zelo občutnega značaja. Cene živil so naraščale polagoma, a prišlo je že tako daleč, da se splošno že sedaj znatno občuti draginja in po mnenju strokovnjakov bodo cene posameznemu blagu še bolj narastle kot so v zimi l. 1909/10., v kateri je prebivalstvo kot znano bojkotiralo meso, ne da bi s tem kaj doseglo. Pričakovati je zlasti visokih cen za meso, zelenjavo, kavo, krompir, sladkor in sadje. V mnogih krajih so se zbrali zastopniki organizacij farmerjev, strokovnih društev in trgovinskih borz, da bi dognali vzrok visokim cenam živil in se posvetovali o odpomoči. Položaj delavskega ljudstva se je pa še zaradi tega poslabšal, ker so v zadnjem času ustavila številna podjetja delo, vsled česar je nešteto delavcev brez dela. Železniške uprave, pri katerih je našlo mnogo izseljencev posla, ne izvršujejo več velikih del, in tudi v tovarnah delo pojema; mnogo obratov so ob času ustavili in delavce odpustili.

### DRUŠTVA.

**Vincencijeva družba v Loškem potoku**, je priredila 10. t. m. v Društvenem domu Miklavžev večer, ki je bil združen s obdarovanjem domačih ubogih. Obdarovalo se je do 80 oseb, večina z obleko in živili. Poleg ubogih otrok so bili obdarjeni tudi drugi podpore potrebni. Spored je obsegal pevске točke, deklamacije, prizor »Sirota«, igra: »Miklavž pride«, nastop Miklavža s spremstvom. Udeležba najboljša.

Pri oslabilenju želodčne delavnosti si moramo prizadevati, najboljša sredstva izbrati, ki so v stanu, želodec k skorajšnji stanovitni in silnejši delavnosti vzbuditi. To je namreč glavni pogoj za vse druge funkcije človeškega telesa. Edino najbolj izkušeno sredstvo je Dr. Rosa balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi.



Pripravljeno samostojno znamko — ribljam — kot garancijem znakom Scottovega ravnanja

### Nobene sile nasproti otrokom

ako se ne gre za svojeglavnost, ampak za resnično nevoljo. Na to, se večinoma zadene, ako se daje navadno ribje olje, katero postane zoperno otrokom in odraslim že pri enkratnem zavžitju. Kdor pa mesto tega poseže po

### SCOTT-ovi emulziji

mu ne bode treba rabiti nikake sile. Scott-ova emulzija napravljena je po 35 letnem preizkušnem Scott-ovem načinu, je prijetnega okusa in tako lahko prebavna, da jo lahko prav dobro prenese celo vsak slab želodec. Preceiniti se ne sme tek pospešujoči učinek Scott-ove emulzije, ki se kmalu opazi po pridobitvi na teži in zboljšanju splošnega občutka. 2093

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo. Znamka »Scott«, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinkovitost. — Cena izvirni steklenici K 2.50. — Dobi se v vseh lekarnah.

### Borszeška

**proovrsna namizna voda**, sredstvo proti angleški boleznim in slabokrvnosti. Neprekosljiva kot osveževalna in slast vzbujajoča pijača. Ta voda je zelo primerna za mešanje z vinom. Glavni zastopnik za Kranjsko: **FRANC SCHANTEL**, Ljubljana, **Franciškskanska ulica**. Skladišče v »I. ljubljanskem javnem skladišču Krisper-Tomažič družba z omejenim jamstvom. 3583

Naše ženstvo ne moremo z nobenim darilom bolj razveseliti, kakor z novo knjigo **S. M. Felicite Kalinšek »Slovenska kuharica«**.

**Kupi se** Kje, pove uprava »Slovenca«. 3703

3716

Tužnega srca javljajo žalujoče rodbine **Kreutzer-Kmetova, Blumatereja in Acetova** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je njih ljubljani brat, oziroma svak in stric, gospod

### Ivan Kreutzer

kontorist

danes, v soboto, dne 16. decembra ob polu 4. uri zjutraj, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 37. letu svoje starosti, po dolgi in mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v ponedeljek, dne 18. decembra t. l. ob 3. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Blagega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

Ljubljana, 16. decembra 1911.

Pogrebno podjetje »Concordia« v Ljubljani.

### Meteorološko poročilo.

Višina n. moriem 30h2 m, sred. zračn. tlak 73h0 mm

Ura	Čas opazovanja	Stanje nebe v mm	Temperatura po Celziju	Vetrov	Nebo
15	9 zveč	736.4	8.6	sr. jzahn.	oblačno
16	7 zjutr.	34.9	8.2	sl. svzh.	0.6
	2 pop.	34.4	8.7	sl. svzh.	dež

Srednja večerajna temp 7.5 norm. 1.6°.

**Lepo stanovanje** na zelo ugodnem kraju obstoječe iz štirih sob in pritliklinami se odda s 1. svečanom 1912. Kje pove iz prijaznosti upravnistvo tega lista. 3636

### Nad vsak dvom

zvišeno je, da gotovo učinkuje preizkušen in zdravniško priporočen

### CONTRHEUMAN

besedni znak za (mento ov. sciliziran ko tanjev izvleček) ki je vedno zanesljivo sredstvo za hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev pregibnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo za vribavanje, masažo ali obkladke. 1 pušica 1 krono.

Izdelovalnica in glavna zaloga v lekarni **B. FRAGNER-ja**, c. kr. dvornega dobavitelja, **PRAGA III., št. 203.**

Pri naprej plačilu K 1.50 se pošlje 1 pušica franco

Pozor na ime izdelka in izdovolitelja!

ZALOGA V LEKARNAH.

V Ljubljani: Rih. Sušnik, Jos. Čizmar, dr. G. Piccoli. 3117

# Hišni zdravnik.

V cesarjeviča Rudolfa bolnišnici Usmiljenih bratov v Št. Vidu ob Glini na Koroškem je popolniti s **1. januarjem 1911** mesto hišnega zdravnika.

Gotovi honorar 1200 kron ter prosto stanovanje s hrano. Prosilci, pri katerih se želi kirurški izobrazba, naj dološljeje svoje prošnje, opremljene s krstnim listom, dokazilom o opravičenosti izvrševanja zdravniške prakse in dosedanjega kirurškega poslovanja, pri samostanskem predstojništvu.

# Ravnokar izšlo: Gospodinjstvo.

Šolam in gospodinjam sestavila **S. M. Lidvina Purgaj**, voditeljica Gospodinjske šole v Ljubljani. — Cena za vezano knjigo K 2.80. Več v posebnem oglasu.

Nadalje priporočamo še naslednje knjige:

### Leposlovje.

Sienkiewicz, **Quo vadis?** Roman iz Neronove dobe, vez. K 5.50.  
 Sienkiewicz, **Mali vitez.** Zgodovinski roman, K 7.—, vez. K 8.40.  
 Sienkiewicz, **Rodbina Polaneških.** Roman K 10.—, vez. K 12.—.  
 Sienkiewicz, **Potop.** Zgodovinski roman v dveh delih, K 6.40, vez. K 8.40.  
 Sienkiewicz, **Z ognjem in mečem.** Zgodovinski roman, K 4.50, vez. K 6.50.  
 Sienkiewicz, **Brez dogme.** Roman K 3.— vez. K 4.50.  
 Wallace, **Ben-Hur.** Roman iz Kristusovih časov, vez. K 4.50.  
 Beneš-Trčbižský, **Kraljica Dagmar.** Zgodovinski roman, K 3.20, vez. K 4.30.  
 Verne, **Kapitan Hatteras**, ali Angleži na severnem tečaju, K 4.40.  
 Dostojevski, **Zločin in kazen.** Roman. K 10.50, vez. K 13.—.

### Leposlovna knjižnica:

Bourget, **Razporoka.** Roman. K 2.—, vez. K 3.—.  
 Turgenjev, **Stepni kralj Lear.** Povest. Stepnjak. **Hiša ob Volgi.** K 1.20, vez. K 2.20.  
 Prus, **Straza.** Povest. K 2.40, vez. K 3.40.  
 Dostojevski, **Ponižani in razžaljeni.** Roman. K 3.—, vez. K 4.20.  
 Sevcenko, **Kobzar.** K 2.40, vez. K 3.—.  
 Champol, **Mož Simone.** K 1.90, vez. K 3.—.  
 Sevcenko, **Hajdamaki.** K 1.50.  
 Seehan, **Dolina krvi.** Povest iz irskega življenja, K 4.20, vez. K 5.80.  
 Dickens, **Povest o dveh mestih.** K 5.50, vez. K 6.50.

### Ljudska knjižnica.

Doyle, **Znamenje štirih.** Londonska povest. K —.60.  
 Dostal, **Darovana.** Zgodovinska povest iz dobe slovan-skih apostolov. K —.60.  
 Sienkiewicz, **Jernač-Zmagovač.** Povest. Achleitner, **Med plazovi.** Povest tirolskega župnika K —.60.  
 Finžgar, **Gozdarjev sin.** Povest K —.20.  
 Detela, **Malo življenje.** Povest K 1.—, vez. K 1.90.  
 Senova, **Zadnja kmečka vojska.** Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1.60, vez. K 2.60.  
 Detela, **Prihajatelj.** Povest. K —.90, vez. K 1.70.  
 Jirovšek, **Pasjeglavlč.** Zgodovinska povest. — Lagerič, **Kristusove legende.** K 2.20, vez. K 3.20.

### Pesnitve.

Medved, **Poezije**, I. zvezek. K 3.80, vez. K 5.—.  
 " II. zvezek. K 4.—, vez. K 5.40.  
 Sardenko, **Roma.** Poezije. K 2.—, vez. K 3.20.  
 Prešeren, **Poezije.** Uredil Pintar. K 1.—, vez. K 1.40.  
 Gregorčič, **Poezije.** (Ljudska izdaja). K 1.60, vez. K 3.—.  
 " **Job** in psalm 118, vez. K 2.30.  
 Pregelj, **Romantika.** K 1.50.  
 Vesel, **Psalmi.** K 2.—.  
 Zupancič, **Pisanice.** Pesmi za mladino, vez. K —.80.

### Dramatični spisi:

#### Za mešane vloge:

Jurčič-Cesnik, **Domen.** Narodna igra s petjem v 5 dejanjih, K —.80.  
 Anzengruber, **Krivoprišežnik.** Narodna igra v 3 dejanjih in 7 slikah. K —.80.  
 Medved, **Kacijanar.** Tragedija v 5 dejanjih, K 1.40, vez. K 2.40.  
 Ribar, **Andrej Hofer.** Ljudska igra v 5 dejanjih, K —.80, 10 izvodov K 5.—.  
 Krek, **Turški križ.** — **Tri sestre.** K 1.—, 10 izvodov ali več po K —.80.  
 Meško, **Na smrt obsojeni.** K 1.—.  
 Jurčič-Govekar, **Rokovnjači.** K —.80.  
 Štoka, **Ne kliči vraga!** Burka. K —.60.  
 " **Mutasli muzikant.** Burka. K —.60.  
 " **Trije tički.** Burka. K —.70.  
 " **Moč unifornne.** Burka. K —.80.  
 Finžgar, **Divji lovec.** K 1.40.

#### Igrokazi po K —.30:

Berite novice. — Deborah. — Donna Dianna. — Dragocena ovrtnica. — Dva zeta. — Ema se joče, druga se smeje. — Ema se mora omožiti. — Gospa, ki je bila v Parizu. — Igralka. — Izbi-ralka. — Kdor se poslednji smeje. — Kovarstvo in ljubezen. — Kozarec vode. — Na kosilu bom pri svoji materi. — Na Osojah. — Nič otrok. — Ogenj ni igrača. — Pesek v oči. — Precloza. — Prijetno iznenadenje. — Revizor. — Same zapreke. — Stara mesto mlade. — Tri vile. — Umetnost in narava. — Urh, celjski grof (Tebarski plemiči). — Uskok. — V spanji. — Vdova in vdovec. — Veronika Deseniška. — Zabajljica. — Zapirajte vrata. — Zapravljivec. — Ženska borba. — Ženski jok. — Žila.

### Razne povesti za ljudstvo:

Vsak zvezek po K —.30:  
 V gorskem zakotju. — Krvna osveta. — Za kruhom. — Berač. — Elizabeta. — Boj s naravo. — Treskova Urška. — Solnce in senca. — Svitoslav. — Zoroka o polnoči. — V znamenju miru. — Mladi samotar.

Vsak zvezek po K —.40:  
 Lažnivi kljukec. — Pri Vrčevem Grogju. — Eri. — Sopek lepih pravljic. — Maksimilijan I. — Nezgoda na Palavanu. — Najdenček. — Repoštev. — Mrko Poštenjakovič. — Prst božji I/II. — Avstrijska ekspedicija. — Vrtomirjev prstan. — Jama nad Dobrušo. — Doma in na tujem. — S prestola na morišče. — Eno leto med Indijanci. — Nar. pripovedke II. zvezek. — Naselnikova hči. — Izdajalca domovine. — Kristof Kolomb. — Hubad, Pripovedke I. — Sree, 4 zvezki. — Zlata vas. — Potovanje v Liliput. — Nedožnost preganjana in poveljčana. — Timotej in Filemon. — Genevefa. — Tiuu Ling. — Nikolaj Zrinski. — Močni baron Ravbar. — Zbirka nar. pripovedk I.—II. — Pod turškimi jarmom. — Fran baron Trenk. — Car in tessar. — Črni bratje. — Hildegarda. — Knez Črni Jurij.

Vsak zvezek po K —.48:  
 Naseljenci. — Narodne pripovedke za mladino I., III. — Poslednji Mehikanec. — Na preriji. — Strelec. — Stezosledec.

Vsak zvezek po K —.60:  
 Andrej Hofer. — V delu je rešitev. — Narodne pripovedke IV. — Bitka pri Visu. — Devica Orleanska. — Elizabeta. — Baron Tegetthof. — Prince Eugen Savoj-ski. — Mali vseznalec. — Marjetica. — Deteljica. — Pripovedke iz avstrijske zgodovine. — Kartonica. — Ogjenica. — Nesrečnica. — General Lavdon.

Vsak zvezek po K —.80:  
 Fabijola. — Miklova Zala. — Perpetua. — Robinzon. — Mlinarjev Janez. — Smid 100 malih pripovedk. — Peter Prostak. — Kar Bog stori, vse prav stori. — Bog pomaga. — Kako vzgaja usoda. — Na rakovo nogo. — Medvedji lov in čukova gostija.

Vsak zvezek po K 1.—:  
 Andersenove pravljice. — Šaljivec iz Podravja. — Zmaj iz Bosne.

Vsak zvezek po K 1.20:  
 Marjetica. — Odiseja. — Dež in solnce. — Kapitan Žar. — Povesti s potovanja. — Korotanske povesti. — Babica.

# Katoliška Bukvarna v Ljubljani.





Leta 1873. ustanovljena delniška družba

# Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojn obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojn obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.

**Magdalene Pleiweisove »Slovenska kuharica«.** Šesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica »Gospodinske šole« v Ljubljani. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. To je najboljša slovenska kuhinjska knjiga, ki je za deklico, ki se hoče šele privaditi kuhanja in za kuharico, ki se želi povspeti na vrhunec kuhinjske umetnosti, enake neprecenljive vrednosti; obe bodeta namreč na podlagi te knjige lahko dosegli svoj namen. Slovenska žena, ki hoče biti dobra žena in gospodinja, te knjige ne bo mogla pogrešati. »Slovenska kuharica«, ki je prirejena za najboljše, pa tudi za skromno gospodinjstvo, poučuje, kako je treba jedila pripravljati, da so okusna, obenem pa daje tudi navodila, koliko se lahko v kuhinji prihrani, če se vsa živila popolnoma in pravilno porabijo. Popolna izbira živil je pa v času splošne druginje naravnost življenjska potreba. Ta dragocena knjiga ima kljub svoji obširnosti zelo nizko ceno, in sicer: Velika izdaja (nad 600 strani s 18 večbarvnimi tabelami) 5 K 20 vin., vezana 6 K. Okrajšana izdaja (okoli 350 strani) 3 K, vezana 3 K 60 vin.

**Knjiga o lepem vedenju.** Spisal Urbanus. Cena 3 K, elegantno vezana 4 krone. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — Zunanji nastop in lepo, olikano vedenje odločujeta prav pogosto o sreči človeka. Kar prvi nepravilni nastop pokvari, časih ni mogoče nikdar več popraviti. Zato bodi prva skrb vsakogar, da si omisli »Knjigo o lepem vedenju«, ki je edina te vrste med Slovenci. Ta knjiga mu bo pravilno svetovala v vseh dvomljivih slučajih in ga varno vodila skozi družabno življenje. Vseskozi se ozira knjiga tudi na posamezne stanove obojega spola; tudi za mladino je knjiga zlata vredna.

**Gospodinjstvo.** Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Šolam in gospodinjam sestavila S. M. Lidvina Purgaj, voditeljica »Gospodinske šole« v Ljubljani. Cena 2 K 20 vin., vezano 2 K 80 vin. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Žena, kateri manjka potrebne gospodinske izobrazbe, ne bo znala umno voditi domačega gospodinjstva. Ker je pa od pravičnega gospodinjstva v prvi vrsti odvisna sreča in blagostanje družine, je za vsako slovensko ženo in deklico sveta dolžnost, da si pridobi tozadevno strokovno izobrazbo. K tej izobrazbi bo pripomogla v obilni meri poljudno ter praktično sestavljena knjiga, ki uvaja naše žene in dekleta v vse panoge gospodinjstva in ki je pred kratkim izšla pod tem naslovom.

Vse tri knjige so vsaka posebej, še bolj pa vse tri skupaj najkrasnejše božično darilo, s katerim moremo razveseliti naše ženstvo.

**Kupujte le vžigalice: „U korist obojejnim Slovincem“**

## ŽELEZNE PEČI

vsake vrste, posebno prave Musgrávé-jeve izvirne irske trajno grelne peči. Štedilnike, ognjišča za velike kuhinje za vzdavanje kakor tudi njih posamezne dele dobavlja po najnižjih cenah trgovina z železnino **ŠTEFAN NAGY, LJUBLJANA.** 3433

V pomoč pri gospodinjstvu in za vzgojo otroka se išče 3687

## bivša učiteljica.

V ponudbah, ki naj se pošiljajo upravi lista pod šifro »Wolfram«, naj se poleg drugega navede kraj dosedanjega službovanja in zahteva plače.

## Sprejme se 3704 pomožna poštna uradnica

(Postgehilfin) za mesec dni pri nekem poštnem uradu na Dolenjskem. — Ponudbe naj se dopošljejo na upravništvo »Slovenca« 333 do 26. t. m.

## Dobro ohranjen, velik, železen štedilnik

je na prodaj. — Zadnja cena 150 kron. Naslov: Brezalkoholni oddelek gostilne »Union«, Ljubljana. 3699

## Tehnični učni zavod

za stroj. obr. in elektrotehn., železobeton, visoke stavbe in podzemnijske delo, kurjevo in zračbo. 506 Vstop: januar, april, julij, oktober. 10

Podobnech na Labi.

## Priporočamo 2794 drože (kvas) iz drožarne Josipa Košmerl

Ljubljana, Frančišk. ulica št. 8. Izborna blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slov.« traže!

## Glace rokavice

za dame po K 1.70, za gospode po K 1.80 ter vse vrste drugih rokavic, dobro blago, dobavlja po nizki ceni J. Emmer, rokavičar, Praga, II, Jungmanova 11. 29.0

## Hiša z gostilno

v eni najbolj živahnih ulic v Ljubljani, s hlevom in šupo, gostilniškim in vrtom za zeleno vo; pod hišo je 20 m etrov dolga in do 4 m-tre visoka klet. Hiša je pripravna tudi za vsako drugo obrt, je še 16 let davka prosta — se prodaja radi bolezn. Poizve se: Prisojna ulica 5. 3637

## Išče se organista in objednem cerkvenika

neozjenjenega za župno cerkev Sv. Trojica nad Cirknico. Ima prosto stanovanje, hrano in perilo brezplačno vse v župnišču. Plača v denarju po dogovoru. Nastop službe ob novem letu. Več pove župni urad pri Sv. Trojici nad Cerknico. 3660

## Konfekcija A. KUNC

Ljubljana, Dvorni trg 3 priporoča svoje solidne izdelke moških in deških oblačil. 3230 Nizke cene! Strogo solidna postrežba!



## Najboljše vino iz sv. dežele

ima na prodaj Anton Žmavc, Bočna, p. Gornjigrad (Štajerska). Vino je iz armenske sirotišnice v Betlehemu, zelo močno in sladko, temnordeče barve in že 7 let staro. — Cena butiljke (približno 3/4 l) 3 K. 3678

## Odda se v na em radi družinskih razmer stara gostilna

na Gorenjskem, tik glavne ceste, na mirnem lepem solnčnem kraju, pripravna za vpokojenca, trgovca, vsakojakega obrtnika, voznika, z obsežnim gospodarskim poslopljem. Naslov pove uprava »SLOVENCA«. 3501

## Sodi.

Več vrst sočov ima na prodaj A. REPIČ, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2325 32



1 kg sivega sku ljenega K 1.70, poljšega K 2.40, pol b. lega prima K 2.90, de ega K 4.00, flasega mekega puhi K 6.00, prvovrstnega K 7.00, 8.00 in 9.00. Sivega puha K 6.00, 7.00, belega flasega K 10.00, pravega puha K 12.00, od pet kg naprej franco.

## Dovršene napolnjene postelje

iz gostega, troležnega, rudečega, modrega ali belega inel. nan. ang) blaga. 1 pernica 100 cm dolga, 130 cm široka, z 2 vzglavnicama, vse za 80 cm d. ga. 61 cm široka, zadostno razprijena z novim, s vsm, puham in izpežnim posteljnim perjem K 16.00, s pol puhom K 18.00, s aum perjem K 24.00. Posamezne perne ce K 10.00, 14.00, 16.00. Posamezne vzglavnice K 5.00, 5.50, 4.00. Pernice 200 x 140 cm velike K 13.15, 18.00, 20.00. Vzglavnice 90 x 70 cm velike K 4.50, 5.00, 5.50. S pod. p. rnice iz najbolji, grad. za postelje je 130 x 116 cm velike K 1.00, 1.50, razpošlja proti povzjetju ali naprej v plačju. 2421

Maks Berger Dešenica 343 a Češki les Nizke riziko, ker se zamenjava dovolj ali denar vrne. Bojati istr. cenik vsega posteljnega blaga zastoj.

## Odda se takoj

Šelenburgova ulica 6: 1. srednje velik ulični lokal s poleg ležečim prostorom za skladišče, pripravno za trgovino oziroma za obrt; 2. stanovanje v I. nadstr. 2 svetli sobi, pripravni za kako pisarno ali delavnico. Pojasnila pri hiš. posestniku ravnotam II. nadstr. desno. 3664

## Absolutno zajamčeno pristno vino

Kmetijsko društvo v Vipavi oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata pristna bela mašina in namizna vina letnika 1911 po 55 do 60 K za hektoliter postavljeno na kolodvo v Ajdovščino.

Sortirano vino rizling je po 62 K beli burgundec po 70 K in »Zelen« po 80 K. Manj kot 56 ltr. se ne odpošilja. Buteljke à 3/4 ltr. iz l. 1908 so po 2 K in »Zelen« l. 1908 po 2.40 K.

Kleti nadzoruje dekan vipavski. Kmetijsko društvo v Vipavi.

Umetni zavod za cerkveno slikanje **J. HLAVKA** slikar cerkvenih podob Praga Kral. Vinohrady Puchmajerjeva ul. št. 68. Priporočamo prečistiti duhovščini poznate slike svetnikov, altarne slike, križeva pota, pasijonske slike itd. na platnu, cinkasti pločevini itd., umetniško izvršene po ugodni ceni. Slike ali načrte pošiljam zastonj na ogled. Dopisuje se slovensko. 3386 Najboljša priporočila.

!!! Zahtevajte vzorce! Barhant, flanele, modno blago, opreme platno, damast, kanafas itd. same novosti, razpošilja izvozna tvrdka 3307-12 V. J. Havliček in brat v Poděbradeh na Češkem Razpošilja tudi franco po povzetju 1 zavoj 4 metrov raznovrstnih ostankov od poletnega in zimskega perila v dolgosti 1 do 8 metrov samo za 18 kron. — Ugodna prilika! — Izredno ceno

Le od krščanskih tkalnic dobivam dobro in solidno blago, krasne zeniljaste nigi-jeične nastenske preproge 100/200 cm velike samo za K 5.00 — z jeleni, srkami, fazani, papigami itd. — velike posteljne preproge, perzijski in smirski zeniljasti vzorci, velikost 140/200 cm K 6.50, 150/250 cm K 8.20, 200/300 cm K 14.00, lepe preproge za pred posteljo K 1.30, 1.70, 2.20. Posteljne garaiture K 9.50, 11.50, 13.50, elegantni vzorci. — SPECIALITETA: Zeniljaste šerpe za dame, vseh barv, popolnoma gladke, moderne. K 5, 6, 7.50, 9, 11. Zahtevajte vzorce damasta, platnine, šifona, inleta. Pošilja po povzetju s 3% popusta FRANT. V. FIEDLER, Mlinsko št. 248, Cechy.

## Kašelj

oslovski katoli slastne Kaiserjeve prsne karamele s tremi jel.ami 6050 notarsko pooverjenih izpričeval od zdravniko in zasobnikov zajamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni in slastni bomboni. 200 Zavoji 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev Prodajajo jih v Ljubljani lekarnar: Ubald pl. Trnkočev, Rihard Susnik, Dr. G. Piccoli, Deželna lekarna, Mr. Ph. And. B. hinc, Mr. Ph. Jos. Čičmar, Ant. Kane, drogerija; B. Ovančar, drogerija »Adria«. — Lekarna na češki: Daniel Pirč, Idrjč J. Bergmann, Novomesto. C. Andrijačič, Novo Mesto, J. Hus, Vipava. Milan Vacha, Metlika. A. Roblek, Radovljica. Hinko Brill, Litija. Karel Savnik, Lekarna pri Sv. Trojici Kranj, Fr. Baccarelli, Postojna. Jos. Močnik, Kamnik. B. Burdych, Skofja Loka. Mr. H. Roblek, Trzin. Ph. Mr. Koželj, Jesenice. V. Arko, trgovec, Senožeče. Jos. Radol drogerija, Litija. J. Kanušar, trgovec, Mengeš.

# I. C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna, 47 platna ter manufakturnega blaga. Manufakturna trgovina na debelo in drobno. Ljubljana, Stritarjeva ul.

IZPELJAVA vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in KREDITNIH PISEM za vsa mesta in stranjska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICNA DELNISKA DRUŽBA Akc. kapital: 40,000,000 kron. Rezervni zakladi: 17,000,000 kron. Osrednja menjalnica: „WOLLEILE“ DUNAJ I., WOLLEILE 1. Podružnice: Baden, Češka Kamion, Češka Liza, Gura, Buchov, Gabionza, N. Graditz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Hildim, Meran, Novi Jicin, Pizan, Praga, Liberec, Dunaško Novomesto, L. itava.

NAKUP IN PRODAJA vseh vrst rent, obilgacij, državna papirjev, akcij, prioritet, zastavnice, sreč. l. t. d., l. t. d. Zavarovanja proti požaru, proti kraji, proti vrniti, Prospekte in cenike premij zasloaj in tra 140.

## Idrijske novice.

**i Proračun za leto 1912.** Redne potrebnosti izkazujejo 74.198 K 40 h, izredne 52.743 K, skupaj 126.941 K 40 v. Pokritje je proračunjeno na 127.548 K. Izkazan je torej prebitok v znesku 606 kron 60 vin. — Prebitok v proračunu je nekaj prav lepega. Samo pogledati je treba, kako se je prišlo do prebitka. Naše županstvo je to stvar kaj kratko rešilo. Ko so razvrstili pod razne naslove vse potrebne in nepotrebne izdatke, so seštelili, da vidijo, koliko bo treba denarja. Letos plačujemo vsled odredbe deželnega odbora z dne 12. aprila t. l. na vse direktne davke razun osebnih dohodnine in plačarine kakor tudi hišnonajemniškega davka 73 odstotno, na hišnonajemniški davke pa 43 odstotno doklado. Županstvo je pogledalo, ali bi izhajalo s temi dokladi ali ne, a zeval je velik primanjkljaj. Kaj zato! Doklade zvišajmo, pa bo ravnotežje. Županstvo predlaga torej 50 odstotno doklado na hišnonajemniški in 80 odstotno doklado od ostale direktne davke, ki pridejo v poštev. Plačevali bomo tedaj za 7 odstotkov višje doklade, če predlog županstva obvelja. Pri 70 odstotnem zvišanju doklad ni torej nič čudnega, če je par sto kron prebitka. Zvišanje pa je bilo sploh nepotrebno. Računa se tudi letos lahko, da bode 73 odstotna doklada več donesla, nego je v tekočem letu, ko je tudi že letos mogoče več dala, kakor je bilo proračunjeno. Sicer pa bomo o tem še govorili. — Pritožbe proti računskemu zaključku

za leto 1910. Deželni odbor je z odlokom z dne 29. novembra 1911, št. 19.088, izdal razsodbo na pritožbo več posestnikov proti posameznim postavkam računskega zaključka mestne občine za leto 1910. Iz te posnamemo sledeče: Po tej razsodbi je znašal blagajniški prebitok ob sklepu leta 1909 8194 K 69 vin., ne pa 1 K 7 vin. kakor ga navaja županstvo v računu za l. 1910. — Za občinske ceste je bilo postavljenih v proračun za leto 1910 6400 kron, izdalo pa se je 21.732 K 17 vin., torej je bila prekoračena proračunska postavka za 15.332 K 17 vin. § 67. občinskega reda določa, da se je treba pri gospodarstvu z občinskim imetjem natančno držati potrjenega proračuna. Če pa se primerijo med letom taki stroški, za katerih pokritje v proračunu ni nič ali vsaj ne zadostno preskrbljeno, pa se vendar ne dajo odložiti, mora župan sklicati sejo občinskega odbora, da sklepa o pokritju dotičnih nujnih izdatkov. Le v največji sili, kadar brez škode in nevarnosti ni mogoče poprejši pridobiti odborovega dovoljenja, sme župan izdati nujno potreben znesek, vendar mora precej prositi odbor, da mu dotični izdatek posledobno potrdi. Kakor županstvo v svojem poročilu z dne 18. oktobra 1911, št. 2362, samo priznava, pri tako ogromnem prekoračenju izdatkov za ceste ni postopalo po določbah § 67. občinskega reda, zato se je znesek 15.332 K 17 vin., za katerega je županstvo prekoračilo proračun, izločil. Če se tako dela, se občinskim odbornikom vzame vsaka možnost kontrolirati proračun, proti njemu ugovar-

jati ali sploh naprej vedeti, kaj se namerava v prihodnjem letu graditi ali plačati, kar je gotovo jasen namen občinskega proračuna. Sicer je pa deželni odbor prepričan, da bi bilo županstvo lahko izhajalo s proračunanim zneskom 6400 K. Ako pa so bila dela, ki jih navaja županstvo v svojem poročilu z dne 11. aprila t. l., št. 776, neobhodno in nujno potrebna v l. 1910., bi se bila smela izvršiti le na podlagi sklepa občinskega odbora, ki bi bil moral skrbeti za pokritje bodisi iz prebitkov ali pa iz eventualno najetega posojila. — Vrednost hiše št. 121 v znesku 1200 kron se iz inventarja črta. Županstvo je sporočilo dne 9. novembra t. l., št. 2730, da so bile v času od 1. januarja 1910 do 1. septembra 1911 v tej hiši nastanjene štiri stranke, in sicer brezplačno. To ni bilo znano v Idriji. — Zadeva glede nepovrnjenih plač realnega objekta v znesku 3357 K 67 vin. je končno urediti, da se ne bo ta postavka vlekla po letnih računih od leta do leta. — V inventarju naj bo v prihodnje razvidno, kakšen namen imajo vložne knjižice, ki so izkazane. Županstvo je deželni odbor obenem naročil, da takoj dvigne denar, ki je naložen pri stavbni in kreditni zadrugi v Idriji, ker tista ne nudi pupilarnе varnosti za občinski denar. — Popravljeni računski zaključek za leto 1910 izkazuje torej naslednje: Dohodki se zvišajo od 208.502 K 33 vin. na 216.695 K 95 vin., stroški pa se zmanjšajo od 208.430 K 63 vin. na 192.024 K 26 vin., tako da znaša prebitok za leto 1910 24.671 K 69 vin.,

kateri znesek se ima vpisati kot začetni blagajniški prebitok v računu za leto 1911. Izločeni zneski so bili izdani proti proračunu in v nasprotju s § 67. obč. reda, zato so zanje odgovorni tisti, ki so jih samolastno izdali. K prekoračenju postavke za ceste se pripominja, da bi se dala ta zadeva urediti na ta način, da se znesek 15.332 K 17 vin., za katerega se je lani prekoračil proračun, črta iz letnega računa 1910, obenem pa županstvo postavi črtani znesek v proračun za leto 1912., s čimer bo občinskemu odboru omogočena kontrola nad tem, kaj se je zgradilo in nad račun, ki so bili položeni. — Ukor županstvu. Ostro mora deželni odbor grajati županstvo radi tega, ker je prekoračilo proračun brez sklepov občinskega odbora, dalo izvršiti razna dela, za katera v proračunu za l. 1910 sploh ni bilo nobenih postavk, ne da bi bil občinski odbor prej odobril dotičnih načrtov in našel potrebnega pokritja. Ravnotako se izreka graja županstvu, ker je oddalo dotična dela kar pod roko brez zmanjševalne dražbe. V bodoče ima županstvo v tem pogledu postopati po danih ukazih in določbah občinskega reda. (§§ 66. in 67.) To se nanaša na županstvo ob vrnitvi tje spadajočih prilog v nadaljnje poslovanje.

i Umrl je v Idriji dne 14. decembra Ignacij Breitenberger, vpok. mizar in posestnik. Bil je oče g. Breitenbergerja, ki se na Dunaju pripravljaja za profesorja na škofovih zavodih. Rajni je bil blag mož. Izpolnil je 70. leto. Sorodnikom iskreno sožalje!

## ZA BOŽIČ:

Žena, kateri manjka potrebne gospodinjske izobrazbe, ne bo znala umno voditi domačega gospodinjstva.

Ker je pa od pravičnega gospodinjstva v prvi vrsti odvisna sreča in blagostanje družine, je za vsako slovensko ženo in deklico sveta dolžnost, da si pridobi tozadevno strokovno izobrazbo.

K tej izobrazbi bo pripomogla v obilni meri poljudno ter praktično sestavljena knjiga, ki uvaja naše žene in dekleta v vse panoge gospodinjstva in ki je pred kratkem izšla pod naslovom:

## Gospodinjstvo

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila.

Šolam in gospodinjam sestavila S. M. Lidvina Purgaj, voditeljica „Gospodinjske šole“ v Ljubljani.

Cena K 2.20, vezana K 2.80.

Navedene tri knjige so vsaka posebej, še bolj pa vse tri skupaj najkrasnejše **božično darilo**, s katerim m. r. razveseliti posebej naše ženstvo.

Druge za darilo primerne knjige:

Magdalene Pleiweisove

## Slovenska kuharica

Šesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica „Gospodinjske šole“.

To je najboljša slovenska kuhinjska knjiga, ki je za deklico, ki se hoče šele privaditi kuhanja in za kuharico, ki se želi povspeti na vrhunec kuhinjske umetnosti, enake neprecenljive vrednosti, obe bodeta namreč na podlagi te knjige lahko dosegli svoj namen. Slovenska žena, ki hoče biti dobra žena in gospodinja, te knjige ne bo mogla pogrešati.

„Slovenska kuharica“, ki je prirejena za najboljše, pa tudi za skromno gospodinjstvo, poučuje, kako je treba jedila pripravljati, da so okusna, obenem pa daje tudi navodila, koliko se lahko v kuhinji prihrani, če se vsa živila popolnoma in pravilno porabijo. Popolna izraba živil je pa v času splošne draginje naravnost življenjska potreba.

Ta dragocena knjiga ima kljub svoji obširnosti zelo nizko ceno, in sicer:

Velika izdaja (nad 600 strani, z 18 večbarvnimi tabelami) K 5.20, vezana K 6.—.

Okrajšana izdaja (okoli 350 strani) K 3.—, vezana K 3.60.

## ZA BOŽIČ:

Zunanji nastop in lepo, olikano vedenje odločujeta prav pogosto v sreči človeka. Kar prvi nepravilni nastop pokvari, časih ni mogoče nikdar več popraviti. Zato bodi prva skrb vsakogar, da si omisli „Knjigo o lepem vedenju“, ki je edina te vrste med Slovenci. Ta knjiga mu bo pravilno svetovala v vseh dvomljivih slučajih in ga varno vodila skozi družabno življenje.

Vseskozi se ozira knjiga tudi na posamezne stanove obojega spola; tudi za mladino je knjiga zlata vredna.

## Knjiga o lepem vedenju

Spisal Urbanus.

Velja K 3.—, elegantno vezana K 4.—.

Daje po

4<sup>3</sup>/<sub>4</sub> | 0 | 0

## UZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje **po 4<sup>3</sup>/<sub>4</sub> | 0 | 0** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjizice se sprejemajo kol gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom **predujme** na osebni kredit, vračljive v 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub> letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih ali, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,  
zdravnik v Ljubljani, pooblaščenik.

Prelat A. Kalan l. r.,  
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,  
podpredsednik.

# Portirja

veščega slovenskega in nemškega jezika  
v govoru in pisavi išče

**„Grand Hotel Union“**  
v Ljubljani.

Ponudniki ki so večji več jezikov in  
lahko položijo kavcijo imajo prednost.

## Pril nizek ceni „Žarqi“

Ljubljana, Sv. Petra cesta 5.

Velika (izbera) zaloga potrebščin za  
šivilje in krojače, dalje raznega pe-  
rila za ženske in moške; modrecev,  
stajc, rokavic, nogavic, predpasnikov,  
kravat, ovratkov itd.

## Pozor! Pozor! Drože — Presgerm.

Uljudno naznanjam vsem pekovskim mojstrom  
in trgovcem, da sem povečal svojo znano tovarno  
za drože in isto s parnim strojem uredil, ter  
mi je zato mogoče postrči brez konkurence po  
najnižjih cenah in z najboljšim blagom.

Cene po dogovoru, večja naročila imajo še  
za celo leto popust. — Naročila od 4 kg po-  
šiljam franco. Pričakuje cenjenih naročil, beležim  
z odličnim spoštovanjem

**Maks Zaloker** Prva ljublj. tovarna drož v lastni hiši  
Ročna ul. št. 5 in Kladozna ul. št. 17.

Proda se zaradi družinskih razmer dobro idoča

## trgovina

v prometnem kraju. — Poizve se Poljanska  
cesta št. 8.

## SINGER-JEVI

šivalni stroji

šivajo,  
vezejo  
in krpajo.

## Božično darilo

ki družijo korist z veseljem.

SINGER Co. šivalni stroji del. dr.

Ljubljana,

Sv. Petra cesta št. 4.

## Minka Kocjan

založnica trebušnih pasov za  
tukajšnje deželno bolnico pri-  
poroča veliko zalogo kirurg.  
obvez, priprav za bolnice, po-  
rodnice, novorojenčke, vse po-  
trebščine za babice, razne iz-  
delke iz gumija in kavčuka.  
Izposojevanje tehničnice za novo-  
rejenje.

## M. DRENIK

Ljubljana, 880  
Kongresni trg št. 7

**Največja zaloga ženskih ročnih del**  
in pripadajoče potrebščine. — **Vezenje na roko.** — Tamburiranje.  
— Montiranje. — Pliširanje. — Predtiskarija. — Bogata zaloga  
telovadske obleke. — Naročila se izvršujejo točno in vestno.

Št. 41416.

## Razglas.

Da si mestna občina zagotovi **zalaganje s stavbnim in rezanim lesom, s kamnoseškim delom in materialom, z betonskimi cevmi in kamni za merjenje s svinčnimi vložki z železnimi požiralniki in pokrovi za kanale, z železnimi cestnimi ograjami in s posipalnim materialom za javne ceste** v letu 1912 oziroma tudi za leta 1913 in 1914, vršila se bode pri podpisnem mestnem magistratu v prostorih mestnega stavbnega urada

## javna pismena ponudbena razprava

dne 21. decembra 1911 od 10. do 12. ure dopoldne.

Pogoji in druge podrobnosti poizvedo se v pisarni mestnega stavbnega urada ob navadnih uradnih urah.

Ponudnike se opozarja, da se bodo sprejemale ponudbe le posameznih tvrdk in podjetnikov ter da je ponudbe opremiti s predpisanim vadijem.

Na prepozno vložene ponudbe, dalje na ponudbe, katere se bodo pogojno glasile, ali ne bodo po vsem zadostovale razpisnim določbam, se ne bode oziralo.

Glede nabave posipalnega materiala si pridrži mestni magistrat po preteku enega ali dveh let dobavo ustaviti.

## Mestni magistrat ljubljanski

dne 12. decembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni  
c. kr. deželne vlade svetnik:

**Laschan I. r.**

## Manufakturna trgovina Jos. Petkosič

„Pri Valvazorju“  
Stari trg št. 4  
Ljubljana

Drobnina, pletenina,  
galanterija in dežniki.

## Kupi se stara blagajna.

Lastnik iste naj jo ponudi na občinski  
urad Tržišče, Dolenjsko.

## Krasna darila za Božič in Novo leto!

Raznovrstni najnovejši predmeti, kakor  
**prstani, uhani, broše, veri-  
žice, obeski, gumbi, doze  
za cigarete, igle, ure itd.**

se bodo ob tej priliki prodajali po izredno  
**znižanih cenah**

ter se za res ugoden nakup najtopleje pri-  
poroča najstarejša domača tvrdka

**Lud. Cerne**

juvelir, trgovec z urami in zapris. sod. cenilec  
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

## GOLŠA

se da odstraniti brez joda s sredstvom, ki je iz-  
umil ozdravljene, četudi so bila brez vspeha  
vsa druga sredstva. Zahtevajte takoj proti vpo-  
slatvi 20 vin. v znakmah naš prospekt

3531 Kemični laboratorij Paracelsus Sternberg, Morava.

Priporočamo  
manufakturno  
trgovino

**J. Ciuha**

Stari trg št. 11

»POD TRANČO«.

3008

603

**Najceneje  
nove gibljive brzoparilnike**




vse vrste slamo-  
reznice in vse  
druge poljedelske  
stroje ter želez-  
nino ponujata

Ne zamudite za-  
htevati cenovnik.

Karol Kavšek nasl.

## Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji  
Dunajska cesta št. 16 Ljubljana Dunajska cesta št. 16

## Krompir

najboljše kakovosti zdrav in brez-  
hiben, debeli ter srednje debelosti,  
vedna zaloga, oddaja v vsaki mno-  
žini 200 kg dalje tudi cele va-  
gone po prav solidni nizki ceni.  
Točna postrežba.

3087

Trvdke Iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič v Ljubljani, Marije Terezije cesta.

## Fr. Mally & dr. parna opekarna

v Srednjih Gumeljnih

pisarna v Ljubljani, Resljeva cesta št. 2

priporoča svojo izborna zarezano strešno (falc) in zidno opeko na stroj v vsaki množini.

## Namesto za K 106 — za K 56 —

dobavljam franko na vsako postajo  
za reklamo, nove vrste  
**šivalne stroje „Singer“**  
ki se gonijo z nogo, z elegantno  
omarico in 10letno garancijo. Od-  
pošljem ko dobim 15 K zadatje,  
ostanek po povzetju. — Vse vrste

šivalnih strojev po cenah na debelo

A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23.

Cenik zastoj in franko.

Dopisuje se v slovenskem in hrvaškem jeziku.

## Jeseniške novice.

j Rekurz so vložile zoper jeseniške občinske volitve vse nasprotne stranke, tako da sedaj skupno marširajo tovariši bolečin, namreč Veleslovani, Velenemci in narodno brezbarvni Velesociji. Vse te stranke so toliko bihtne, da se šele sedaj pritožujejo zoper imenik in hočejo imeti čisto novega, pa še vladnega komisarja povrh. Pritožujejo se, da so bili nekateri soc. demokratje v volivnem imeniku, ki niso imeli volivne pravice. Kaj pa mislite! Kako bi pa bili šele potem padli, ko bi teh ne bilo v imeniku! Pa mi bi jih bili že izrinili iz imenika pravočasno, ko bi le bili vedeli, da niso opravičeni voliti. Pongratz se pa ni podpisal na rekurz, ker se mu je to od gotove strani prepovedalo. Tako se še nikdar mešetarilo ni za slovenske Jesenice, kakor sedaj. Pa upamo, da jih bomo kljub vsem rekurzom rešili pred narodnim konkurzom.

j To je nevarna stvar. »Aufajm oht! Ajmoht mora iz tovarne ven! Ta klic se je razlegal iz krepkega grla v ponedeljek zvečer po volitvah, in sicer na trgu pred kolodvorom. Začuden smo se ozirali, kdo tako vpije, in kaj menite kdo je bil! — Pongratz! Menil je, da se bo tega vpitja naša stranka prestrašila kakor drobnica pred rjovečim levom. Tega strahovanja od te strani mora biti enkrat konec! Kogar koli ima na sumu, da je volil z S. L. S. in pride po premog, pa ga nahruli: »V farovž pojdi po štajnkolen!« Če ne bo miru, bomo nekega dne povprašali državnega pravdnika, ali mu je znano, kaj se od te strani počne proti svobodnim našim volivcem, in ali kaj hoče ukreniti, da se varuje volivna svoboda tudi na Savi.

j Tovarna in gospodarska stranka. Nekaterim gospodom od tovarne je hudo, da je tovarniška stranka pogorela, in sedaj se hudujejo nad S. L. S., zakaj ni dala tovarni nekaj kandidatov. A gospodom v vednost tole: Naša stranka se ni nikdar niti mislila bojevati proti tovarni, torej proti industrijskemu podjetju. Stranka se bojuje samo proti stranki. Ako pa so gospodje Pongratzovo listo štampiljali za tovarniško stranko, in se je ta podala v najljutejši boj proti naši stranki, potem bo vendar vsak lahko uvidel, da mi sovražni stranki ne bomo dajali kandidatov. To je ravnotako, kakor bi hoteli gospodje od nas zahtevati, da volimo liberalce. Da tovarniška stranka nima izvoljenih odbornikov, je kriv edino Pongratz in posredno tisti, ki so ga postavili za voditelja.

j Predstavo priredi del. društvo jutri zvečer ob pol 8. uri. Uprizori se narodna igra s petjem v petih dejanjih »Nežika z Bleda«.

## ZA BOŽIČ!

Posebno so priporočljive sledeče knjige s podobami:

**Našim malim. Nazorne slike iz sv. pisma.** Cena 90 vin. Nudi krasne slike s kratkim poučnim besedilom povečini iz življenja Jezusa prijatelja otrok.

**V zverinjaku.** Cena 90 h, na kartonu 1 K 50 h. Otroci, ki imajo najrajši živali, bodo te knjige posebno veselili.

**Hitra vožnja po železnici.** Cena 1 K 60 vin. Poleg živali se otroci najbolj zanimajo za vlak in jih bo ta knjiga prav razveseljevala.

**Robinzon starši.** Cena 1 K 40 vin., na kartonu 1 K 90 vin. Stara povest o Robinzonu v podobah z okrajšanim besedilom je za otroke najprimernejše darilo.

**Slovenski A B C v podobah.** Cena 80 vinarjev, trdo vezan 1 K 20 vin. Iz te knjige se naučijo igrati brati, ker so posamezne črke izražene v zanimivih podobah.

## KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

Silvin Sardenkova »Mati svetega veselja«. Kdor hoče imeti od te globoko zasnovane igre popoln užitek in jasno sliko, naj si kupi knjižico, ki je izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani, za ceno 1 K 10 vin. — Za lažje umevanje igre svetujemo, da knjižico vsakdo že pred predstavo prečita.

Brzjavke:  
Prometbanka Ljubljana.

## Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg — So. Petra cesta. Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

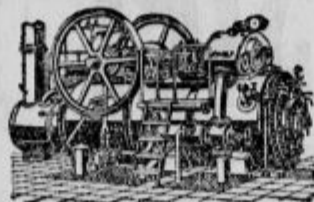
Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 2094

Ustmena in pismena pojasnila in navesti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje dnarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. novembra 1911. K 68.592.200.

Braselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF MAGDEBURG-  
BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt šte. 21.



## Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem.  
Originalno strojedelstvo Wolf 10-800 HP.  
obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.

3458-26

Dosedaj izdelanih nad 720 000 H.



## Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije:

Dürkopp, Styria (Puc), Waffensrad.

## Šivalni stroji



izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.  
Ustanovljena leta 1867. **Vezenje** poučujemo brezplačno.

: Adlerjevi :  
pisalni stroji.

Ceniki zastoni in franko.

Antimonka rudniška družba »Trojana«, pošta Medija-Izlake pri Zagorju ob Savi, postaja Zagorje, ima naprodaj franko:

1. **Vežani jarem** (Bundgatter) narejen pri tvrdki Tönnies v Ljubljani, za 2000 K,
2. **parni kotel in stroj** za 25 konjskih sil, konstrukcija tvrdke Jeffeke na Dunaju, za 4000 K.

## Zaradi opustitve trgovine

prodajam še ostale briljante, zlatnino in srebrnino

## po zdatno znižanih cenah.

Ferdo Simonetti-jeva vdova, Mestni trg 6.

St. 20410.

## Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje s tem službo

## okrožnega zdravnika v Domžalah.

S to službo je združena plača 1200 K, aktivitetna doklada 200 K in dve starostni dokladi (petletnici) po 100 K.

Prosilci za to službo naj pošljejo svoje prošnje podpisane dež. odboru

do 15. januarja 1912

z dokazili o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, fizični sposobnosti, npravnosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani,

dne 12. decembra 1911.

Okusite pivo iz Češke  
delniške pivovarne  
v Čeških Budejevicah.

Je izborno, na plzenjski  
način varjeno. 3165 26

Zaloga v Ljubljani:  
V. H. Rohrmann.

Zaloge: —

Postojna: Emil pl. Garzaroli;  
Trnovo: Rudolf Valencič;  
Reka-Sušak: Ante Sablich;  
Trst: Schmidt & Pelosi;  
Pulj: Lacko Križ.

Najprimernejše božično darilo!



Najbolj zanesljiv varnosni brivski aparat

ki je rešil vprašanje pravega nastavljanja z v sklepu pregibnimi noži.

Brivska priprava s poostriinim aparatom in 10 noži v elegantnem usnjenem etui stano K 24-.

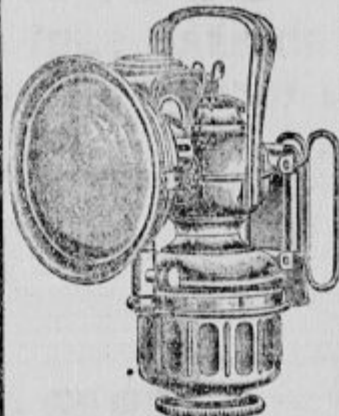
Izdeluje: 3494

Kovinska industrija Winter &amp; Adler delniška družba

Dunaj XX., Dresdnerstr. 110.

V Ljubljani se dobi pri g. ANT. KRISPER.

## Najnovije acetilenske svetilke



za  
kolesarje  
motoriste  
avtomobiliste  
turiste  
ekvipaže  
raziskovalce jam  
ognjegasce  
nožne paznike  
delavce  
itd.

Trpežne in solidno izdelane. Varne proti vetru  
in okajenju. — Vsake nevarnost izključena. —  
V zalogi pri: 3621

Karl Čamernik,

specijalna trgovina s kolesi in posameznimi deli  
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.



Telefon 145.

3106

Tovarna za kovinsko  
blago in zvonolonica

J. HILZER &amp; KO, Dunajsko Novomesto,

se priporoča za nabavo zvonov, melod. in harmon. zvonila  
vsake velikosti in glas. Jamstvo za dotičen in poln glas,  
najčistejšo vglavitev in najboljši material. Stojala za zvo-



novne iz kovanega železa ali lesa. Lahkotno zvonjenje, najboljši način teka. Nagla izvršitev najnižje cene. Ugodni plačilni pogoji. Stari nerabni zvonovi se sprejmo v prelije, ravnotako se izdelujejo železna stojala najboljšje konstrukcije z dolgoletnim jamstvom. Proračni in prospekti vsak čas zastoni in franko na razpolago, enako tudi priporočila kakor tudi priznana pisma.

Telefon št. 41.

**Modna trgovina**

v Ljubljani

Stritarjeva ulica šte. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštnine prosto.

**Ant. Schuster**

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluže, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci. 2912

**Tovarna za sukno**

v slovenskem ozemlju izborna opeljana se iz zasebnih razlogov prostovoljno proda. Resni ponudniki naj se obrnejo na upravo tega lista pod šifro „TOVARNA“.

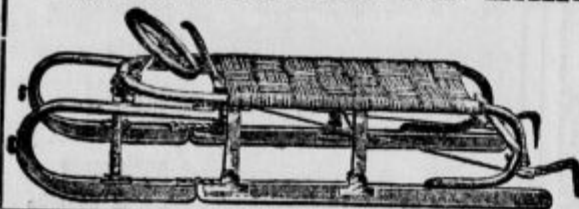
3581

**Prvovrstne sanke,**

skije, vojaške sani dobavlja najceneje specialna tvrdka za zimsko športno orodje

Val. Jadrniček-ov sin,  
Freistadt, S. Morava.

Zahtevajte cenik št. 48. Največja tovarna te vrste. Velikanska zaloga. Nad 80 vrst sani. Volnena športna obleka.



3677



**FRANC SOUVAN SIN**

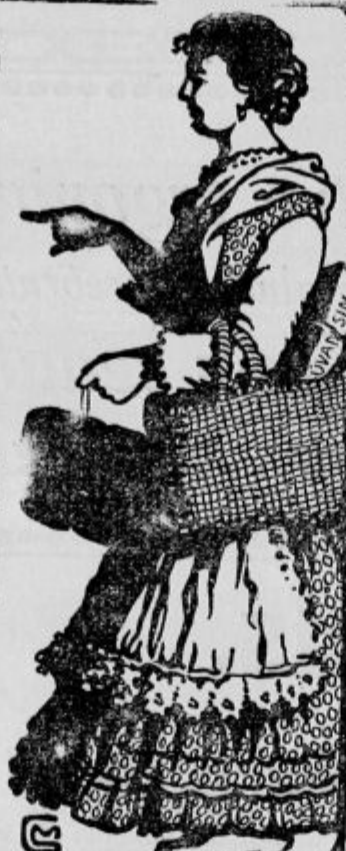
manufakturna veletrgovina

v Ljubljani

Mestni trg št. 22 in 23.

1816 1 Narodno podjetje.

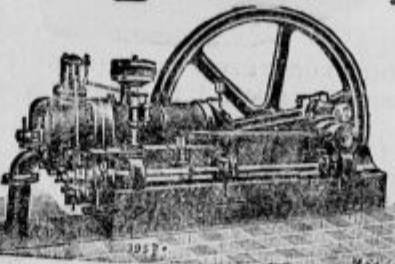
Nizke cene. Solidna posrežba.



**Langen & Wolf, Dunaj X.**

Zastopnik: Gabrijel Brinšek, Ljubljana, Bleiweisova cesta 16. Izdelek prve vrste. 3362 Najcenejši obrat.

**Originalni „OTTO“ - motorji.**



Kurivo: bencin, bencol, surovo olje, sesalni plin, svetilni plin i. t. d., i. t. d. Nad 106.000 dobavljenih.

**Motorji na surovo olje** sistem Diesel. Najceneja uporaba kuriva.

Zahtevajte prospekt šte. 567.



**Najboljša češka tvrdka! Ceno posteljno perje!**

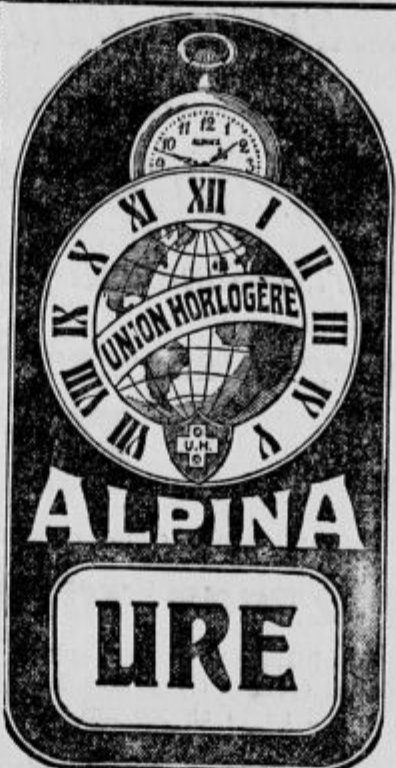
1 kg sivoga, dobro skubljenega 2 K; boljsega 2 K 40; prima polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežno-belega, skubljenega 6 K 40, 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

S. Benisch

**Dovršene postelje**

2779

iz zelo gostega rdečega, modrega belega ali rumenega nanking-bлага, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim posteljinim perjem 16 K; s polpuhom 20 K; s puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; pernice 200 cm dolge, 140 cm široke, 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnje pernice iz močnega, pasastega gradla, 180 cm dolge, 116 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od 12 K višje franko. Zamenja dovoljena, za nepovoljno denar nazaj. Cenik zastoj in franko. S. BENISCH, v Dešenici šte. 818. Češko. Cenik zastoj in franko.



**Lepa božična in novoletna darila.**

**Pročite novi jubilejni cenik**

s koledarjem z zelo znižanimi cenami, ki bo izšel za božič, katerega dobi vsak zastoj in franko.

Najbogatejša izbira, obče znana domača solidna trgovina, najnižje tvorniške cene kakor: zlato, srebrne, nikelnaste in jeklene ure in veržice, briljanti, velika izbira uhanov, prstanov itd. 637

Na zahtevo posebni cenik od kina-srebra.

**Fr. Čuden, Ljubljana**

urar in trgovec, samo nasproti frančiškanskega samostana.

Novi jubilejni cenik s koledarjem bo izšel za božič, in se dobi tudi po pošti zastoj in poštnine prosto.

Na zahtevo poseben cenik za šivalne stroje najfinejše vrste.



**40 klavirjev in harmonijev**

dvornih tvrdk: Bösendorfer, Czapka, Heitzmann, Stelzhammer, Stingl in Hörngl

nudim slavnemu občinstvu na vpogled in izbiro. Ker sem izključno edini zastopnik na Kranjskem zgoraj omenjenih dvornih tvrdk, svarim vsakogar pred nakupom event. falzifikatov. Vsakdo kupi pri meni za najmanjše obroke (K 18.—) najboljši instrument.

Najcenejša izposojevalnica. — Točna postrežba. — Violine od 5 K naprej. — Vse glasbeno orodje in muzikalije v velikanski zalogi. — Uglasevanja in popravila vseh glasbil.

**ALFONZ BREZNIK** c. kr. izvedenec in učitelj, Glasb. Mat. Ljubljana, Kongresni trg št. 15.

2786

**Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave**

Dunajska cesta št. 22

LJUBLJANA

nasproti kavarni „Evropa“

**Mehanična delavnica**

sprejema vsakovrstna mehanična dela in popravila vsakovrstnih strojev. Dela se izvrše solidno, točno in po najnižjih cenah. Proračuni na zahtevo zastoj. Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave. 748